

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hóra 70 lej
negyedévre 190, félévre 360, egy évre 600 és 15 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 30, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félévre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITÉ RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1., vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Gyönyörű sorokat

Írt a mi királyasszonyunk a tulajdon el-
hivatásáról; arról a szerepről, melyet ma-
gának szánt királyi férje oldalán és fe-
jedelmi önérzettel állapítja meg, hogy ezt
a szerepet jobban betöltötte, mint a-
hogy ezt bárki más megtehetné volna az
ő helyén. Egész életét népének szentelte,
minden álma, minden akarata kicsiny or-
szágának naggyá tételére irányult. És aka-
ratát keresztül vitte, álma megvalósult:
Románia ma tekintélyes kiterjedésű ál-
lam s az állam fejének, a koronás király-
nak ő a leghívebb támasza. Az ő figyel-
me mindenekre kiterjed, buzdít, báto-
rít, segít, vigasztal. Ő a király legfőbb
fóruma, ahova mindenki elhozhatja a ke-
servét, s ha már minden elveszettnek lát-
szik: az utolsó reménysugár még mindig
rámosolyog a már-már kétségbe esőre.
Itt van ő, a Királyné, aki még mindent jó-
ra fordíthat...

Van-e magyar szív, mely gyorsabb
lúktetésbe nem fog e kedves, e biztató
szavak olvasására? Itt állunk a tenger
gondunkkal, keservünkkel, elszenvetett
súlyos igazságtalanságainkkal, valóban a
kétségbeesés szélén. Tisztviselőink ki-
dobva, anyanyelvünk minden hivatalból
száműzve, választói jogunk meggyalázva,
földeinket elszedték, anélkül, hogy meg-
fizették volna, iparosainkat, kereskedőin-
ket borzalmas terhekkel sújtják, itt cég-
tábla adó formájában, ott a versenyből
való kisemmizés révén s most készül a
halálos csapás minden nép egyik legna-
gyobb kincsére: az iskolára. Minden in-
stanciát végig kilincseltek, belefárad-
tunk, beléfasztunk a sok könyörgésbe,
mégsem értünk el semmit. Minden el-
veszettnek látszik itt, de haliga csak hal-
ga, mit mond a királyasszony nekünk: ő
az utolsó reménysugár, ki felénk mo-
solyog, ő még mindent jóra fordíthat...

Megdöbben a szívünk és a hívó em-
ber optimizmusával máris odaképzeltük
magunkat a Nagyasszony elé és trónusa
előtt ilyen szókba tör ki a megáradt
érzés:

— Felsőleges Királynénk, közel kétfé-
lő magyar alattvalódnak nagy-nagy ke-
servét tárjuk im fől Előtted. Tudjuk, jár-
tál már magyar vidékeken. Gyermeki bi-
zálommal szemedbe mosolygott a ma-
gyar anyák szomorú szeme s tán meg is
simogattad szőke-barna fürtű apróságok
ártatlan fejét. Látod, Királyi Felső, ezek
nek az ártatlan apróságoknak a megmér-
gezett jövője sir fől a panaszunkból, a
mikor — elszülvén minden egyéb Kál-
vária-járásunk mellett — a megfojtásunk
ra készült iskolatörvények borzalmait felé
merészeljük terelni a Te magas figyelme-
det. Most is ott fekszik a törvényhozás
asztalán egy javaslat, amely a mi tisztas
multi felekezeti iskoláinknak készül meg-
adni a kegyelemadófést. Valami roppant
vagyonu dílettáns a látható feje kultu-
ránk ellen folytatott eme dicselen hadjá-
ratnak, de hisz ő csak brávjója az ország
fekele kényurának, ki ma, oh mi szörnyü

ség, legfőbb tanácsadója a Koronának.

Az eddigi iskolatörvények s a benyuj-
tott törvényjavaslat cinikus arcul csapá-
sai annak a nemzetközi szerződésnek,
melyet Nagyrománia Párisban kötött a
világ első hatalmasságaival a kisebbségi
jogok védelmére. Ezt a szerződést
ugyan semmibe se vette a Korona mai
legfőbb tanácsadója, mikor az alkotmányt
megszavaztatta s ma bizonyára az alkot-
mányra hivatkoznak, ha panaszaink felől
kérdőre vonnák. Ámde alattvalói hódolat-
tal kérjük: van-e erkölcsi jogosultsága
törvényre hivatkozni, törvény betartását
követelni annak a férfinak, aki az ál-
lam adott szavával is könnyelműen ját-
szik, mellyel messzi idegenben elköte-
lezte magát?!

Kérve-kérünk, Felsőleges Királyasszo-
nyunk, ne engedd, hogy ebből az utolsó
javaslatból is törvény váljék, ne engedd
megalázni tisztas egyházainkat, ne en-
gedd megölni nagy multu iskoláinkat, ne
engedd elkobozni gyermekeink anya-

nyelvét. Remekbe készült hírlapi cikked
egyik legszebb része az, melyben utalás
történik a korona súlyos voltára, melyet
viselni kell: mosolyogsz, mert nem aka-
rod sejtetni a korona terhét. Mikor Eléd-
be járulunk, a mi ajkunkon is ott a mély-
séges tisztelettől áthatott mosoly és el-
rejteti iparkodunk a szenvedő magyar ki-
sebbség töviskoronáját, melyet a mai rez-
sim kíméletlen kézzel a fejére nyomott.

Hiszen olyan szerény a mi kérel-
münk: ép, hogy csak olyan elbánást kö-
nyörgünk a legjobb, legtekintélyesebb kö-
zépiskoláink számára, mint ahogy az a
porba gázolt magyar állam egykor ke-
szerte a legutolsó falucskának legszeré-
nyebb görög keleti népiskoláját.

En Istenem, milyen szép ilyen bizva-
bizó beszédet végigálmódni a mi felső-
leges Királyasszonyunk előtt. És milyen keser-
ves dolog az édes álmom után a mának ki-
nos-keserves valóságaira ébredni...

W. dr.

Román állampolgárságát senkisésem veszítheti el, míg új állampolgárságot nem szerez

A belügyminisztérium nyilatkozik a Brassói Lapoknak az aktuális állam-
polgársági kérdésekről — Mi történik azzal, aki megtagadja a katonai
esküt? — Mi történik az amerikai kivándorló állampolgárságával

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósító
jától.) A belügyminisztérium egy magasrangú
hivatalnok, ki a minisztérium összes ter-
veit, javaslatait ismeri s az, akinek elkészí-
tésében nagy szerepe van, a következőkben
nyilatkozott a különböző állampolgársági kér-
désekre vonatkozólag.

— Mi lesz azoknak a hadköteleseknek
az állampolgárságával, akik vonakodnak le-
tenni az esküt?

— Minden román állampolgárt, tekin-
tet nélkül annak fajára vagy vallására, meg-
büntetnek, ha a katonai esküt letenni vonako-
dik. Ha pedig elveszti állampolgári jogait, ak-
kor kiutasítják az országból, ahol mint el-
lenőrzés alatt álló idegent kezelik, egy ide-
gennek pedig, rendben kell hogy legyenek
a papirjai, (utalván stb.) mivel ezek híján ki-
utasítandó. Nem törődve azzal, hogy a ma-
gyar hatóságok átveszik-e vagy sem. Aki had-
köteles, annak eleget kell tennie ennek a
kötelezettségnek, mivel nem követelheti, am-
dön a románság védi az ő vagyonát, s biz-
tonságát, ő, mint kisebbség, kivételt képezzen
a kötelezettség teljesítése alól.

— Mi lesz azzal a hadkötelessel, aki
lemondott állampolgárságáról, mert Ameri-
kába akart menni, de nem kapván beutazási
engedélyt, kénytelen ittmaradni? Joga van-e
lemondását érvénytelennek tekinteni és bevo-
nulni?

— Aki születésénél fogva román állam-
polgár, aki itt született s ezt az állampolgár-
ságot valamilyen módon nem vesztette el
(szülei lemondása folytán stb.) áaz bejelent-
heti ezerszer, hogy lemond állampolgárság-
ról, azt

nem veszti tudomásul a törvény.

Az állampolgárságról való lemondást csak
egy más államban már megszerzett állam-

polgárság okmányával igazolva veszti tuda-
másul a román állam. Ha az illető hadköteles
nem kapott beutazási engedélyt Amerikába
s itt akar maradni, csak maradjon, jelent-
kezzen a katonaságnál s ott minden további
nélkül felveszik a hadsereg kötelékébe. Ahoz,
hogy valaki Amerikába utazzon, még ha kö-
teles korban is van, de még nincs besorozva,
minden további nélkül megkapja az utle-
velet.

anélkül, hogy állampolgárságáról
lemondjon.

S ha lemond, ez a lemondás hatálytalan. S
nem a lemondás miatt adják meg neki az ut-
levelet.

Manoilescu Strunga támadóját mégis letartóztatják

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósító-
jától.) Ismeretes az a nagy port felvert ügy,
mely napokon át foglalkoztatta a bukaresti
bíróóságokat, s amelynek főproblémája az
volt, elrendelje-e Manoilescu Strunga ka-
marai háznagy támadójának, Condruşnak a
letartóztatását. Nehány nappal ezelőtt az
elsőfokú bíróság úgy határozott, hogy a le-
tartóztatásra nincs szükség, s ezt a határoza-
tot a bukaresti lapoknak egyrésze a pártatlan
igazságszolgáltatás diadalként ünnepelte. A
tegnapi nap aztán az érdekes ügyében fordul-
latot hozott. A vádtanács elrendelte Condruş
letartóztatását, amelyet azonban eddig még
nem foganatosítottak, a határozat végrehaj-
tása azonban minden pillanatban megtör-
ténhetik.

A lej Zürichben nyitáskor
2.45

Modern Mozgó

ISTEN HOZTA

Az vigjáték világláger

Június 8-tól 11-ig.

7. felv. vigjáték

Főszerepben: Malec (Buster Keaton).

Magyarország súlyos áldozatokat hoz a szanálásért

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Smith főbiztos tegnap a népszövetség pénzügyi bizottságában expozét tartott. Beszédében kiemelte, hogy a magyar szanálás első esztendője, amely június 30-án végződik be, a várakozásnál jóval kedvezőbb eredményt hozott. Magyarországon nemcsak a költségvetést egyensúlyozták, de feleslegre is számíthatnak. A népszövetség ezt az eredményt legfeljebb csak két és fél év után várhatta volna. A legérdekesebb az a tény, hogy a népszövetségi kölcsönnek majdnem két-

harmada még teljesen érintetlen. Ennek a csodálatos eredménynek legfőbb oka a kedvező adóbevétel s a költségvetés szigorú, pontos betartása. A magyar adózás elérte a maximumot. A valutastabilizálás és a Nemzeti Bank a lakosság bizalmát megerősítették. A főbiztos végül megemlítette, hogy a terméskilátások, amelyek Magyarországon súlyosan latbaesnek, kedvezőek.

A pénzügyi bizottság szombaton tovább tanácskozik.

Amerika bevándorlási biztosokat küld az európai kikötőkbe a kivándorlók megvizsgálására

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Miként a Brassói Lapok Bécsből az itteni amerikai követségről értesül, az Északamerikai Egyesült Államok kormánya ezentul már az európai kikötőkben akarja megvizsgáltatni az Unióba utazó kivándorlókat. Ed- dig, mint köz tudomásu, a bevándorlók meg vizsgálása Ellis Island szigetén történt. Az Unio kormánya azonban helyesebbnek tartja, ha ezentul a bevándorlók egészségügyi, pénz-

ügyi és intellektuális megvizsgálása különböző amerikai szakemberek által már az európai kikötőkben megtörténik. Így ugyanis a visszautasítandók megtakarítják a nagy fáradságot és a tengeri utazás költségeit. Az Északamerikai Egyesült Államok kormánya még ebben a hónapban kijelöli az Európa-ba küldendő biztosokat, hogy azok már a nyár folyamán meg fogják kezdeni működésüket az összes európai kikötőkben.

A világ minden részébe kivándorolt szlovákok egyetemes kongresszusra ülnek össze

Dvorcsák Győző nyilatkozik a Brassói Lapoknak — Remény van arra, hogy a szlovákok megkapják önrendelkezési jogukat

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A felvidéki magyarság egyik legteljesebb szellemi és politikai irányítója, Dvorcsák Győző, nemcsak szűkebb hazájában gyűjti maga köré a csehszlovák köztársaság egyik legerősebb kisebbségi csoportját, hanem időnként beható politikai eszmecserére felkeresi azokat is, akiket az új rezsim előzőtt felvidéki lakhelyükről. Ezekben a napokban Dvorcsák Győző a bécsi szlovák-emigrációt kereste fel, hogy buzdító szavával ébrentartsa közöttük azt a szellemet, amely a mostani reájuk erőszakolt államalakulatok egészségtelen kereteinek a szétfeszítését célozza.

Dvorcsák Győzőt a Meisl és Schrden szálló halljában találtuk, ahol a Bécsbe emigrált felvidékiek társaságában, Baján Vilmos-sal, a bécsi szlovák csoport vezetőjével az előző folytatott tanácskozást.

Dvorcsák a Brassói Lapok tudósítója előtt kérdéseinkre a következőket mondotta: — A felvidéki magyarok szempontjából mi az álláspontja a csehszlovák köztársasággal szemben?

— Az, ami minden szlováké, aki szabadon mondhatja meg véleményét:

az én célom az önrendelkezés,

amelynek jogáért szlovák véreim ép úgy harcoltak, mint annakidején a csehek. Elég legyen rámutatnom arra a tényre, hogy a Franciaországban küzdő cseh-szlovák legiónak 67 százaléka szlovák volt.

— A szlovák népet

sohasem kérdezték meg

hogy a jelenlegi államformában kíván-e élni. — Az önrendelkezés helyett szellemi és gazdasági elnyomatás lett osztályrésze: az erősebb jogán.

— S gondolja, hogy valaha is eléri célját?

— Engedje meg, hogy egy híres francia mondással válaszoljak: »A bajonettek nem lehet tulsoká ülni, mert azok elvégre is élesek!«

— Európa fáradt és nyugalmat akar, de hogy azt elérje, még sok függő kérdést kell megoldani. A megoldás pedig csak az önrendelkezés jogának visszaállítása lehet. Mert más megoldás nem megoldás.

— Az egész művelt világ tisztában van már azzal, hogy

a cseh nem szlovák és a szlovák nem cseh

s a cseh imperialisták által kitalált cseh-szlovák ideológia már a múlté. Ezért bizom erősebben mint valaha abban, hogy a szlo-

vák nemzet belátható időn belül élhet is majd önrendelkezési jogával.

— Tudom, hogy a cseheknek érdekük, hogy elnyomják, kétségessé tegyék munkámat és egyéniségemet. De higgye el, sokkal szívesebben viselem el a »magyarok« jelzőt, mintha »csehnek« bélyegeznének.

Szlovák fajiságot a háború előtt nem tagadtam meg, szlovákkul írtam lapot, de hűségesebb állampolgára maradtam tizenegy év-százados hazámnak, mint kevés kivétellel valamennyi szlovák.

— A külföldön élő szlovák emigráció egy platformon van önnel? — kérdeztem végül.

— Épen abban fáradozom már egy éve — mondotta Dvorcsák, — hogy az Egyesült Államokban, Ausztriában, Franciaországban, Magyarországon és Lengyelországban élő szlovákság vezetőit egy kongresszusra összehívjuk, hogy az összműködést megteremtjük egymás között.

— Szívesen látjuk a köztársaság területén élőket is egy eszmecserére, s ha a kongresszus gondolata megvalósul, kiegészíthetjük egymás tapasztalatait, amiből csak haszná lehet szegény felvidéki népünknek.

— A kongresszust okvetlenül megtartjuk, előkészítése azonban számításom szerint két-három hónapot vesz igénybe. Nekünk egyedüli fegyverünk az igazság, s azt hangoztatni akarjuk a szélrózsa minden irányában.

Franciaország benszülőttekkel vereti le a ritfeket

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Marokkó ügyében a megkezdett spanyol-francia tárgyalások kedvezően haladnak. Valószínű, hogy a tárgyalásokba Angliát is bevonják, mert a fegyverszállításokat Gibraltáron keresztül tervezik. Painlevé hadügyminiszter a kamarában kijelentette, hogy a marokkói harcoknak eddig 318 halottja, 1115 sebesültje és 195 eltűntje van. Ezeknek háromötöde benszülőtt.

PARIS. Briand szombaton Genf-be utazik. ROMA. Lapjelentések szerint a passzív ellenzék a hivatalnoki törvényjavaslat tárgyalására bevonul a kamarába.

BUDAPEST. Lédererné ügyében a vizsgálóbíró elutasította a bizonyítás kiegészítését. Lédererné a vádtanácschoz fordult.

BECS. Rothstoch fogtechnikust, Bettauer gyilkosát, az orvosi fakultás elmevizsgálatára vetik alá.

A „békés revízió“

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A félhivatalos Indépendance Roumaine vasárnapi száma vezetőcikkében foglalkozik Ausztriának Németországhoz tervezett csatlakozásával és Bethlen miniszterelnöknek a trianoni szerződés revíziójára vonatkozó nyilatkozatával.

A román kormánylap idézi a magyar miniszterelnök ama kijelentését, hogy »minden magyar hazafi kívánsága, hogy a trianoni szerződés igazságtalan rendelkezései másokkal helyettesíthetők és hogy a revízióról beszélve, csakis a kérdés békés megoldására gondolnak«. Bethlen szerint csakis az általános európai helyzet teheti lehetővé ezt a revíziót és az egész probléma bizalom kérdése.

Az Indépendance Roumaine e nyilatkozatról azt írja, hogy a kisantant külügyminiszteri szükségességnek tartották e különös beszéddel szemben a magyarvezetőköröket a dolgok valódiságára figyelmeztetni. A magyar sajtó ennek ellenére izgatja a kedélyeket és a békés revízió ügyét propagálja. Azt kérdi a román félhivatalos, hogy miután egy békés revízió csak az összes szignatarius hatalmak hozzájárulásával volna lehetséges, komolyan hiszik-e Budapesten, hogy a Magyarországgal szomszédos államok valaha is engedni fognak ilyen szugerciónak? A Budapesten oly nagy hévvel folytatott akció a »békés revízióra« egyáltalán nem békés csak a kisantant államai bizalmatlanságának és a jó szomszédi viszony megromlásának elősegítésére szolgálhat.

Vörösek és feketék

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bocu Sevért harminc napra kizárták a parlamentből. Megírtuk, hogy miért: Mert van önérzete. Marzescu miniszter ugyan is tegnapi beszédében ezt mondotta:

— »Ne viselkedjenek úgy az ellenzék képviselői, mintha a magyar parlamentben volnának.«

Erre Bocu odakiáltotta Marzescunak: — Ha a magyar parlamentben ilyen törvénytípust követtek volna el, az ellenzék pozdoriájá zuzta volna azt az elnöki emelvényt, ahonnan ezek a törvénytípró szavak elhangzottak.

Erre több sem kellett a kormánypártnak. A legképtelenebb sértegetésekkel illette a közbeszóló képviselőt. Sőt egyesek odáig mentek a sértegetésekben, hogy kétségbe vonták Bocu Szevér román voltát. Erre Bocu önérzetesen odakiáltja nekik:

— Nekem mondják azt, akinek ösét Horával meg Clocával kerékbe törette az osztrák zsarnokság?

S ezért az önérzetes kijelentésért kivették, kigunyolták a nemzeti párti vezért.

Azért Bocu Szevér mellett is elhangzott egy hang, midőn a magyar ellenzék önérzetes magatartása mellett tett tanúságot:

— Azok gentlemanek! szólott közbe vaki, s ez a valaki azt mondják, többségi volt.

A folyosón tovább folyt a vita az erdélyiek között. Bocu csaknem könnyezett a felháborodástól. Mire az egyik erdélyi képviselő megjegyzi:

— Hagyd őket. Azok a fanarióták úgy sem tudják, mi a nemzeti önérzet.

Lupu dr. a lelke ennek a harcnak, a melyet az ellenzék a házszabályok kijátszása ellen folytat. Ez a tiszta fajromán maga a megtestesült demokrácia s ebben a tekintetben nem ismer megalkuvást. Midőn elmondta mindazt, ami a lelkét nyomta, dühösen kiment a folyosóra. Az egyik miniszter utána ment.

— Ugyan, miért viszi tulzásba a dolgot?

Lupu nem felel, hanem fel és alá sétál.

— Kinek használ vele?

Lupu megvárja lépteit, hogy a miniszter ne lépesse nyomon.

— Mit akar ennek az obstrukciónak?

Lupu még mindig nem felel. Most már csaknem futólépésben történik a »séta«.

— Ugyis az lesz, amit mi akarunk.

Erre Lupu dacosan odavágja neki:

— Mit akar tőlem? Azt akarja, hogy elküldjem valahova?

S kimondta azt a rettenetes szót.

A miniszter erre eltávozott, s Lupu tovább sétált.

V. J.

Anya és gyermeke csak az ártalmatlan **Höfer szappant** használja.

Igaz kritika a Banca Nationaláról

Madgearu beszéde a kamara tegnap délutáni ülésén

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara tegnap délutáni ülésének nagy érdekességet kölcsönzött Madgearu parasztpárti képviselő felszólalása, aki a Banca Nationala privilégiumának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat felett mondotta el éles kritikáját, amelyet tanulságos számadatokkal fűszerezett. Madgearu mindenekelőtt megállapította, hogy a Banca Nationala fennállása óta liberális érdekeket szolgál, s felteszi azt a kérdést, miképpen lehetséges az, hogy a Banca Nationalának kétszázötvenmillió aranylej letétje van, amit úgy kell tekinteni, mintha egy milliárd és két százmillió aranylej letétje volna. Megállapítja, hogy a liberális kormány uralma alatt minden csak fikció, amint fikció a Banca Nationala letétjeiről szóló jelentés és fikció az ország költségvetése. Felsorolja a külföldi adósságokat, s megállapítja, hogy a kormány ahelyett, hogy ezeket rendezné, magánüzleteket köt a bankkal. Azt mondják, hogy a kormány célja az, hogy a lej értékét emelje. Ha ez az eddigi tempóban halad, akkor éppen het-

venhárom esztendőre lesz szüksége ahhoz, hogy a lej 97.5 svájci frank nyájára emelje.

Majd érdekes számadatokat sorol fel. Elmondja, hogy a Banca Nationala az 1880—1913 évek alatt fizetett az államnak 35 millió 139 ezer 253 lejt, míg a részvényesek 75 millió 243 ezer 600 lejt kaptak. 1914-től 1918-ig az állam kapott 11,338.314 lejt, a részvényesek pedig 26.900.000 lejt. 1919-től 1924-ig fizetett a bank az államnak 30.028.872 lejt, a részvényeseknek pedig 66,312.000 lejt, az államnak tehát összesen 76,506.439 lejt, a részvényeseknek pedig 168,955,600 lejt.

A krízisből való menekülésre a következő megoldást ajánlja:

1. Normalizálni kell a váltógazdaságot, ezt azonban csak úgy lehet, ha a kereskedelmet szabaddá tesszük és a kiviteli korlátozásokat megszüntetjük.

2. Mindent el kell követni a termelés fejlesztése érdekében.

3. Friss külföldi tőkét kell behozni.

4. Az országnak reális, igaz költségvetést kell adni.

Belefáradtak a liberálisok a szüntelen szavazásba

Két napi szünetért esdekelnek a kormánynál — Nem hosszabbítják meg a kamara tavaszi ülésszakát

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A legutóbbi napok parlamenti harcai nagyon megviselték a liberálisokat, belefáradtak a munkába, nem bírják tovább a szavazást az ellenzéki képviselők ügyében, kiszáradt a torkuk abban a törekvésben, hogy tulkiabálják az ellenzék szónokainak jogos kritikáját. A kormány az ellenzék harsogását a klotürös házszabállyal igyekezett elnémitani, keresztül is hajszolta a házszabályrevíziót, győzelmet aratott, ez azonban csak pírhusi győzelem volt: a mindenre kész liberális párt kidőlt a sorból. Nem bírják a rohamot. Lohad a lelkesedés. Kell-e erre több bizonyíték, mint az a szavazás, amely tegnap esett meg Lupu dr. kizárási indítványa felett, s amelynek során a liberálisok egyrésze minden skrupulus nélkül szavazott le a kormány ellen?

A Bratianu Vintila elnöklete alatt tegnap megtartott többségi értekezleten aztán nyíltan kitört az elkeseredés. A liberálisok kijelentették, hogy nem bírják a munkát. Naponta három ülés, tele iz-

galmakkal, csatákkal, küzdelemmel, ellenzék tulkiabálással, sok ez minden érző liberális kebelnek. Szabadság, pihenő kell. Megkapták. A többségi értekezlet elhatározta, hogy a szombati ülés után rövid szabadságra megy a parlament: keddig. Szombaton, június tizennegyedikén vége a parlamenti ülésszaknak: a liberálisoknak tehát öt nap idejük lesz a jövő héten arra, hogy a közigazgatási reformot meg szavazzák, ha az ellenzék is úgy akarja. Mert tizennegyediké után, határozta a többség, semmi körülmények között sem dolgozik, akár lető alatt van a közigazgatási reform, akár nincs. A jövő vasárnap tehát megkezdődik a parlament nyári vakációja, s ennek talán legjobban a kormány örül e pillanatban, mert azt hiszi, hogy ezzel a sikerült sakkhuzással meghosszabbította az életét.

Ehhez azonban az ellenzéknek s ama nagy tömegeknek, amelyek az ellenzék mögött állnak, lesz még egy kis hozzájárulásuk.

Anglia a Balti-tengeren oldja meg Németország nyugati határainak kérdését

Miért van szüksége Angliának Dagö és Ösel szigetekre? — Anglia nagy flottatüntetésre készül a Keleti tengeren

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A világpolitika, de a belpolitika legutóbbi eseményei mellett elkerülte a figyelmet egy nagy jelentőségű tény, amely pedig esetleg súlyos következményeket hordozhat magában. Rövid jelentések érkeztek arról már néhány nap előtt, hogy Anglia az ez évi tengeri hadgyakorlatokat ötvenhat hajóegységgel a Balti-tengeren akarja megtartani. Ez a hír így önmagában talán nem is látszik jelentősnek. Nem szabad azonban elfeledni, hogy Anglia a Balti-tengerrel eddig csak annyiban törődött, nehogy tengeri nagyhatalmának cirkulusait az ott végbemenő események sértsék. Ma azonban a helyzet sokkal komolyabb, s nem szabad tulzottnak tekinteni, ha a Balti-tengert környező államok, ezeken kívül azonban főképpen Oroszország, de Franciaország is mély séges aggodalommal tekintenek Anglia akciója elé.

Anglia terveit főként e két ország Balti-tengeri érdekeltiségei ellen irányulnak, s talán érthető a szovjetkormánynak az az intézkedése, hogy Szentpétervárról, Kronstadtban, valamint e városok

környékén kihirdette az ostromállapotot. Anglia uralmát és érdekszféráját

végérvényesen ki akarja terjeszteni a balti-államokra.

S ehhez kitűnő segédkezet nyújt neki Esztország, amely Angliának ebben a lépésében kitűnő fegyvert lát a kis köztársaság legnagyobb ellensége: Oroszország ellen. Esztország területéhez két nagy kiterjedésű sziget tartozik: Dagö és Ösel. A két egymásmellett fekvő sziget közül Dagö közvetlenül a finn-öböl bejárata előtt fekszik, s ha ezen a szigeten sikerül valamelyik tengeri nagyhatalomnak tengeri bázist létesítenie, nem kerül nagy küzdelembe, hogy a közlekedést a finn-öbölön keresztül Szentpétervár és Kronstadt felé elvágja. Oroszországnak ezzel főforgalmi útját vágják el, s ha Anglia lesz az, amely tengeri bázist teremt ebből a szigetből, esetleges konfliktusok esetén könnyen nyakát szegheti Oroszországnak nyugat felé való forgalmának.

Ösel szigete sem kisebb jelentőségű Anglia politikája szempontjából. A Balti-tenger feletti hegemonia szempontjából

a balti-államocskák nem jöhetnek tekintetbe. Ezzel szemben Franciaországnak a danzigi öbölben jelentős flottabázisa van, ahonnan ezidőszereint szinte korlátlanul uralja az egész Keleti tengert. Angolország — érthető — nem nézheti jó szemmel Franciaországnak ezt a terjeszkedését, s ha tengeri hatalmának presztízsét csorbítani nem akarja, a Balti-tengeren feltétlenül meg kell vetnie a lábát. Ehhez Ösel szigete látszik a legalkalmasabbnak, már csak azért is, mert innen nemcsak Franciaországnak danzigi flottájának tevékenységét ellensúlyozhatja, de nyílt kijárást kap a rigai öblön keresztül Lettországon át Oroszország felé, s ezzel dagói bázisát is erősítheti.

Az angol diplomáciának erőteljes sakkhuzása most Franciaország, de Oroszország felé is az az ajánlat, amelyet Esztországnak, mint e két sziget birtokosának tett. Az ajánlat szerint Anglia hajlandó ezt a két szigetet hosszabb időre bérbevenni Esztországtól, s rekompenciaképpen hajlandó az eszt köztársaságnak nagyobb összegű hitelt nyújtani, egyben pedig nagyarányú fegyverkezéssel ellátni.

Ennek az akciónak az előfutárja az a tengeri nagygyakorlat, amelyet

tüntető nagygyakorlatnak

is nevezhetünk, s amely egyképen akarja domenstrálni az angol tengeri erőt Oroszország és az egyesült danzigi francia-lengyel flotta felé is.

Angliának erre a lépésére minden európai államnak fel kell figyelnie, mert ez még súlyos politikai eseményeket vonhat maga után. Hiszen Angliának elsőrendű érdeke az, hogy Németország keleti határainak függőben levő kérdését békésen oldják meg az érdekelt államok, viszont nyilvánvaló az is, hogy Franciaország, amely a keleti határok kérdésében merev álláspontra helyezkedett, Lengyelországgal egyetemben a danzigi flottán keresztül kiúsíthat meg minden határküzaitási törekvést. Ezért van szüksége Angliának Ösel szigetére.

Az európai politikának egyik legkényesebb kérdését a Balti-tengeren fogja megoldani Anglia. Kyg.

In contumaciam ítélik el a megszökött kommunista vádlottakat

Megkezdődtek a védőbeszédék

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kommunista per tegnapi tárgyalásán kihirdette az elnök, hogy a tizenhat megszökött kommunista vádlott ügyében a bíróság in contumaciam fog ítékezni. Ehhez a megoldáshoz a vádlottak védői is hozzájárultak.

A bejelentés után megkezdődtek a perbeszédék, amelyek éjjeli tizenkét óráig tartottak. Mára csak Zacharescu védő beszéde maradt.

Déjeuner a pápai nunciusnál

BUKAREST. (Külügyminisztérium.) Angelo Dolci apostoli nuncius június 3-án a nunciatura palotájában dejeunert adott, melyen résztvettek Duca külügyminiszter, Hlott udvari miniszter, Angelescu udvari marsall, Condescu tábornok, a hercegi udvar főnöke, Filodor külügyi vezértitkár, Tresnea-Greceanu igazgató és Pennescu, Románia vatikáni követe.

Agilis utazó

(nőtlen, román, magyar és német nyelvtudással) fixfizetéssel és jutalékkal utazónak kerestetik.

FAVORIT

reklamcsomagoló szállaggyár Braşov.

3052

A Brassói Lapok hirdetéseit naponként százezer ember olvassa.

A magániskolákról szóló törvényjavaslat

Párhuzam az egykori magyar iskolapolitika és Angelescu miniszter iskolapolitikája között

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kiváló tanügyi szakférfiutól, aki a mostani közoktatásügyi rendszer veszedelmes tendenciáját és a kulturára káros hatásait évek óta közvetlenül tapasztalja, hosszabb tanulmányban foglalkozik a magániskolákról szóló minden eddigénél sérelmesebb törvényjavaslatlall.

A nagyérdékű cikket, mely, sajnos, ma sem veszítette el még aktualitását, kevés kihagyással, melyet lapunk nagy anyaga tesz mellőzhetetlenné, részletekben közöljük.

Az első itt adjuk:

A törvény nem ismer felekezeti iskolát

A törvényjavaslat címe: „A magán oktatásról szóló törvényjavaslat”. Már a cím maga megdöbbent. Miféle magán, vagy privát oktatásról készít Angelescu törvényjavaslatot? Hiszen nálunk magánoktatás nincs, s néhány jelentéktelen, egyéni vállalkozást kivéve, nem is volt soha. De ha magániskola nincs, van sok száz felekezeti iskolánk, amelyek évszázadokon át működtek, amelyek teljesen egyenrangúak voltak az állami iskolákkal, amelyek sokszor jobbakk voltak az állami iskoláknál, amelyekben Erdély intelligenciájának óriási többsége nevelkedett valószínű és nemzeti különbség nélkül. Es ezek az iskolák meg vannak ma is, csakis ezek a kisebbségi iskolák. Azt vártuk, hogy ezek számára készít Angelescu törvényjavaslatot. De ezekről a törvényjavaslat 116 cikkelyében egyetlen szó sincs. A törvényjavaslat nem ismer felekezeti iskolákat, csak állami iskolát és privátoktatást ismer. Azt mondja, hogy a miniszter a privátiskolák közül egyeseknek adhat nyilvánossági jogot, ha akar, de el is veheti tőlük, ez teljesen a minisztertől függ.

Megdöbbenve állunk meg és azt kérdezzük, hát mit akar a miniszter a mi ezrekre menő felekezeti iskoláinkkal. Mit akar? Arra a törvényjavaslat felel. A törvényjavaslat nem ismer felekezeti iskolákat. Ha a miniszter el akarta volna ismerni a felekezeti iskolákat, akkor a törvényjavaslat a felekezeti iskolákról szólna, de a magániskolákról szól, amik nincsenek. Mi következik ebből? Józan észszel csak az, hogy a miniszter egy tollvonással megszüntette az összes felekezeti iskolákat, és magániskolákká degradálta azokat. Ennek azonban irrtóztos következményei vannak, ez annyit jelent, hogy iskoláinkat ezenfelül már nem kell bezárni, azok maguktól szűnnek meg. Magániskolák eddig sem voltak, ezután sem kellene. Ha a mi felekezeti iskoláink ezután magániskolák lesznek, akkor semmi szükség rájuk, senkinek sem kellene. Ezt fogja igazolni a közeljövő. Ebben áll a törvényjavaslat irrtóztos bődereje. De lássuk egyenként a cikkelyeket!

A szerzetes iskolák veszedelme

Az I. fejezetben az általános rendelkezések vannak. Ezekből fontos a 2. cikkely. Mi a magániskola? Olyan magánvállalat, amit magánosok létesítenek akár egyéneként, akár kultúregyesületekbe, vagy hitközségekbe egyesülve. Felekezeti iskoláinkat tehát a legközönségesebb magánvállalatoknak minősíti minden eddigi jogi felfogásunkkal ellentétben.

Még ilyen magánvállalatot sem létesíthetnek más államban levő szervezetektől függő szerzetesrendek és iskolai kongregációk (3. cikk). Mi ez? A magyar iskolatörvényekben ilyen soha sem olvastunk! A mi eddigi eszünk szerint az oklevéllel bíró román állampolgárok, ha szerzetesek is, épp úgy tarthatnak fenn iskolákat, mint bárki más. Miért zárják ki ezeket azokból a jogokból, amelyeket más mindenki élvez? Talán azon van a hangsúly, hogy más országban levő szervezetektől függenek.

Mit lehet érteni ezalatt? Minden katolikus püspök közvetlenül a pápa főhatósága alatt áll. A pápa tudvalevőleg Olaszországban lakik. A világon levő összes páris-

táknak Olaszországban van a közös rendfőnökök, az irgalmas nővéreké Párisban. Ezen világraszóló szervezet ellen egyetlen művelt államnak sincs kifogása. Nem lehet tehát Angelescu miniszternek sem különben a román kat. és görög kat. egyházat kellene Romániában megszüntetnie. Mi az értelme tehát ennek a pontnak? Más értelme nem lehet, mint homályos szövegezés és megtévesztésre alkalmas kifejezések leple alatt olyan pontot csempészni a törvénybe, amelynek alapján bármikor kénye-kedve szerint megszüntetheti a miniszter a szerzetesek vezetésé alatt álló nagy számú katolikus magyar és német iskolát. Ime a párisi kisebbségi szerződés 9. cikkelyének kézzelfogható kijátszása.

A 4. cikkely szerint magániskolát csakis a közoktatásügyi miniszter engedélyével lehet állítani. Ha tehát a miniszternek úgy tetszik és nem engedi meg, akkor a kisebbségek egyetlen egy iskolát sem állíthatnak.

Az egyházak csak áldozhatnak, de nem rendelkezhetnek

A magyar törvényekben ilyen pont soha sem volt. Román testvéreink a magyar törvények szerint (1868. XXXVIII. t.-c. 11 §.) annyi iskolát állíthatnak, amennyi nekik tetszett. Egyetlen egyhez sem kellett miniszteri engedély, maga a törvény adta meg nekik a jogot.

Az 5. cikkely kimondja, hogy az állami iskolai hatóságok közvetlenül leveleznek az iskolák igazgatóival. Eddig évszázadokon át úgy volt, hogy a felekezeti iskolák főhatósága a püspöki főhatóság volt. Az rendelkezett az iskolákkal. Az állami a püspöki főhatóságnak küldötte meg rendelkezéseit, hogy iskoláinknak elrendeljük. Angelescu minden igaz ok nélkül ezt az évszázados jogszokást is felborítja. Nem ismer egyházi főhatóságot. Törvénybe iktatja, hogy közegei a revizorok és inspektorok közvetlenül leveleznek és rendelkeznek a kisebbségi iskolákkal. Az egyházaknak tehát csak azt hagyja meg, hogy bizony pénzáldozatok árán fenttarthatják iskoláikat, de azokban nem rendelkezhetnek többé. Hogyan egyeztethető ez össze a párisi kisebbségi szerződés II. cikkelyével, hogy a székes és szász kerületeknek tanügyi helyi önkormányzatot adnak. A magyar törvényekben az 5-ik cikkelyhez hasonló soha sem volt.

A magyar törvény és a mostani javaslat

A II. fejezet a magániskolák fajtáit sorolja fel. Eszerint a magániskolák lehetnek óvodák, elemi iskolák és középiskolák. Nem állíthatnak azonban a felekezetek sem tanítóképzőket, sem felsőbb iskolákat (7. és 8. cikk).

A párisi kisebbségi szerződés 9-ik cikkelye azt mondja: A kisebbségek Romániában jogilag és ténylegesen ugyanazt a bánásmódot és ugyanazokat a biztosítékokat élvezik, mint a többi állampolgárok. Nevezetesen hasonló joguk van saját költségükön iskolákat és más nevelőintézeteket létesíteni. Tessék ezt összehasonlítani az Angelescu törvényjavaslatával!

A magyar törvények szerint törvényes joguk volt Magyarországon a románoknak óvodákat, elemi iskolákat, ismétlődő iskolákat, polgári iskolákat, gimnáziumokat és főreáliskolákat, felsőbb leányiskolákat, középipari és felső kereskedelmi iskolákat, óvó- és tanítóképzőket, gazdasági tanintézeteket, polgári iskolai tanítóképzőket, jogakadémiákat, gazdasági és kereskedelmi akadémiákat, theologiai főiskolákat állítani (1868 évi 1803 évi törvény), és sehol egyetlenegy törvény sem mondja ki, hogy nem lenne joguk egyetemet is állítani. Működtek az intézeteket szabadon minden külön engedély nélkül állíthatták. Ezek az intézetek mind nyilvános jellegűek voltak, az állam csak annyit kívánt meg, hogy a törvényes kellékeknek feleljenek meg és az állam ellenőrzése alatt álljanak.

Azt a kérdést vehetné fel valaki, hogy ilyen kedvező körülmények között miért nem állítottak abban az időben a románok sokkal több román iskolát. Erre csak azt a természetes feleletet adhatjuk; mert nem érezték annak szükségét. Faji jellegüket, nemzetiségüket nem bántotta senki, bátran eljárhattak a magyar iskolákba.

Ezt bizonyítja az a tény, hogy az erdélyi román intelligencia óriási többsége a felekezeti és állami magyar iskolákban nyerte ki-képzését, de faji szívósság, nemzeti önérték és hazafiság tekintetében bármikor kiállják a versenyt a regátbeliekkel. Természetes tehát, hogy nem volt szükségük más iskolákra. De ha szükségük lett volna, állíthatnak volna annyit, amennyit csak akartak. Amennyire szükségük volt annyit állítottak is. Erdélyben aránylag jóval több román iskola volt, mint az okiráltságban.

Sem tanítóképző, sem polgári, sem főiskola

A 8. cikkely szerint a kisebbségek nem állíthatnak tanítóképzőt. Már csak egy-két tanítóképzőjük van a felekezeteknek. Ha ezek től valami ürügy alatt megvonja a miniszter a nyilvánossági jogot (ürügyet pedig könnyű kapni, ha az ember keres) akkor a felekezetek ezen törvényjavaslat alapján soha sem állíthatnak többé tanítóképzőt. Hol fogják akkor magyar tannyelvű iskolánk számára a tanítókat kiképezni? A magyar törvények szerint a románok annyi nyilvánossági tanítóképzőt állítottak, ahányat csak akartak.

Nagy baj az is, hogy ez a törvényjavaslat polgári iskolákat nem ismer. A polgári iskolákat főképp leányok számára a fejlődő kultúra hozta létre. Szinte szükségszerűleg fejlődtek ki a felső népiskolából, hogy a polgárság fokozottabb kulturágyait fokozza. Kivétel nélkül minden kisebb városban keletkezett polgári leányiskola. Gimnáziumot nem állíthattak, mert igen költséges volt, a polgári iskola költségeit megbírták. Mi fog most történni, ezen törvényjavaslat folytán? Gimnáziumokat nem fogunk tudni állítani, a gimnáziumi tanárokat most kevésbé képesek fizetni, mint valaha. Ezek a magyar iskolák tehát megfognak szűnni. Talán ez is a cél.

Mereven elzár ez a törvényjavaslat minden felsőbb iskolát a kisebbségek elől. Nem állíthatnak a saját nyelvükön egyetlen egy felsőbb iskolát sem.

2108

Nagy harisnya vásár

Alkalmi árak, tart rövid ideig

Kötött harisnya női	35 L.
Muslin harisnya	65 „
Cérna flor harisnya	100 „
Cristal fáttyol	150 „
6 pár férfi reclam zokni	140 „
6 pár Yugard zokni	230 „
Divatmellény, női	600 „
Kötött ruha, női	500 „
Kötött kabát	650 „

Olcsó árak! Tart egy hónapig!

Dus választék patent harisnyákban, keztyűkben, selyem mellényekben

A legjobb harisnyák Blattnál kaphatók.

M. BLATT

cégnél

Braşov, Kapu-ucca 38.

Sziveskedjék a pontos címre figyelni.

„EFFAX”

a nemes olajpaszta,

az összes cipőtisztító krémek koronája.

Egy próba és többé soha más pasztát nem vesz!
Ha színes vagy lakkozási pasztát, akkor használjon

„EFFAX” tisztító krémet,
melynek hatása meglepő

MINERVA VEGYI IPAR

RÓTH és TÁRSA

BRASSÓ,

Uzsoda-ucca 5. szám alatt.

Beniczky eljárása közönséges bűntény

Vallomása támadás a kormányzón keresztül a kormány ellen - A legitimisták is megtagadták vele minden közösséget - Nem volt népszerű a nyomdászok tüntető szírájka - Andrassy különös szerepe - Újabb vihar a nemzetgyűlésen

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A vizsgálóbíró ma kihallgatta Beniczky Ödönt, az Az Ujság közölt vallomásaért, Beniczky a vallomástételt megtagadta s a jegyzőkönyvet nem írta alá. Erre a vizsgálóbíró kihirdette előtte az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

kormányzósértés, tiltott közlés és hivatali titok megsértésének vétsége

Imén. Tiltott közlés vétségét a vizsgálóbíró szerint azért követte el Beniczky, hogy vallomásának másodpéldányát az Az Ujságnak átadta, tehát szerzőnek tekintendő; a hivatali titkot is megsértette, mert a fölméntést csak a katonai bíróság előtti vallomástételre kapta meg, de nem az ügynek nyilvánosság elé való vitelére. Beniczky fel-folyamodást jelentett be a vizsgálóbíró végzése ellen, a vádtanács szombaton fogja azt elbírálni.

Lefogták a hírlapterjesztőt is

A rendőrségre érkezett névtelen följelentés folytán házkutatást tartottak Csóti hírlapterjesztési vállalkozó lakásán, ahol 320 példányt találtak az Az Ujságnak pünkösdi számából. Míkor előállították, azzal védekezett, hogy a heti elszámolásnál akar ta visszadni a példányokat; ezzel szemben azonban megállapítást nyert, hogy a rendes háromezer koronás ár helyett 20-25,000 koronáért adogatták ezeket az eldugott lappéldányokat. Kihallgatás után Csóti is letartóztatott.

A sztrájk körüli

A huszonnégyórás tiltakozó nyomdászsztrájk, amint ez egészen tárgyilagosan megállapítható, nem találkozott a közönség rokonszenvével, s azt még a mérsékelt ellenzék körében is elítélik. A kormányhoz közel álló körök nevétségesnek mondják a sajtószabadság emlegetését, míkor közönséges bűntény védelmezéséről van szó. Rakovszky Iván belügyminiszter bejelentette az egyetemes pártban, hogy kutatják a sztrájk értelmi szerzőjét: vajjon a szakszervezet, vagy az országos szociáldemokrata párt rendelte-e azt el, avagy tán idegen, a szocialista szervezeteken kívül álló tényezők?

Az Új Nemzedék támadása

A legitimisták hivatalos lapja, az Új Nemzedék ma szoktalanul éles hangú kirománást intéz Beniczky és szűkebb környezete ellen. »B-listára került legitimistáknak« gúnyolja őket, utalással az elbocsátásra kizemelt köztisztviselőkre, akiknek nevét tudvalevőleg az ugynevezett B-listán tartják nyilván. A jól tájékozott, igazi legitimisták, írja a lap, összefüggést látnak Beniczky Ödön vállalkozása és Rakovszky István lekeuitő látogatása között, s megjegyzik, hogy odakünn vegyes érzelmekkel fogadják az ilyen fanatikus látogatókat. Bosszu és önérdék művének tekintik Beniczky eljárását, mellyel újra zavart akartak támasztani, hogy a nemzet, a kormányzó és a kormány közt keletkező visszavonásban érvényesüljön a Beniczky-Rakovszky István féle kalandos politika. Az Új Nemzedék kitér arra a bizonyos »tekinélyes politikusra« is, (Andrassy Gyulára Szerk.) ki Beniczky vallomása szerint vele is a kormányzóval tanácskozott. Ez a politikus most felháborodással utasítja vissza Beniczky indiszkrétcióját; neki ugyan nincsen eltököltni valója, de jellemzőnek tartja Beniczkyre, hogy egy bizalmas magánbeszélgetést a nyilvánosság elé hurcol.

Kompromittáló adatokat is igyekeznek az Új Nemzedék Beniczky ellen szolgáltatni: fejére olvassa, hogy főispán korában egy Szentgyörgyi nevezetű, volt kommunista direktoriumi tagot tett meg titkárnak, egy Bártfai nevű esztergomi kommunistát a Beniczky protekciójára háromszor szabadon bocsátották, végül, hogy ő maga is a kommunisták védőszárnya alatt szökött ki külföldre.

Beniczkyre különben alaposan rájár a rud: ma párbajvétségért újabb hatnapi fogházbüntetésre ítélték.

Legitimisták véleménye

A Ház folyosóját és a klubhelyiségeket az a probléma foglalkoztatta, hogy ugyan miért hagyták magára Beniczkyt a legitimisták? Az Esti Kurirnak adott nyilatkozatban kijelentette a legitimisták egyik vezére,

hogy a Somogyi-Bacsó gyilkosság ügyéből nem engedhetnek tőkét kovácsolni nemesebb célok szolgálatára. Beniczky nemcsak nem használt, hanem egyenesen ártott a legitimista gondolatnak: Beniczky a lekeuitő látogatás után robbantotta föl a bombát, s ezzel olyan színezetet adott a dolognak, mint ha Zitával megállapodott volna a vakmerő lépés tekintetében. Taktikai hiba volt az is, hogy - ha már előállt a leplezésével - adattait nem hideg tárgyilagossággal, hanem kiszínezve adta elő.

Andrassy hajlandó vallomást tenni

Andrassy Gyulát több lap megkérdezte, mit szól ahhoz, hogy most már ő is felbujtónak szerepel?

— Ha nem leszek lusta, — felelt a gróf — majd eljárak ez abszolút valótlanság terjesztője ellen; Beniczky elhatározásáról nem tudtam, azt azonban a magam részéről is kíváncsún tartom, hogy az ország közvéleményéből a gyilkosság-ügy gyors letárgyalásával az a méregfog véglegesen kihuzassék. Természetesen, ha a bíróság kíváncsi a vallomásomra, eskü alatt elmondom, a mit tudok.

A Nyolcórás Újság hevesen megtámadja Andrassyt nyilatkozatáért. Sokkal jobb lenne — ugymond — ha Andrassy nem volna lusta és fáradságot venne magának a sajtópör megindítására, hiszen az Új Nemzedék konkrét vádat ismertetett. A közvélemény is meglehetősen indokoltan kereste Andrassy kezét olyan katasztrófális eseményekben, ahol ő nyíltan nem is mutatta magát. Ami a méregfog kihuzását illeti: leghelyesebb orvoslás lenne, ha Andrassy félreállna és nem izgatná tovább a magyar politikai életet, a melyet szerepléseivel annyiszor fölzaklatott.

Ugyancsak a Nyolcórás Újság értesülése szerint a Nemzeti Kaszinóban mozgalom indult meg Beniczky Ödön kigolyozására.

A Magyarország értesülése szerint Beniczky a fogházban Zita megbízásából a fehér könyvet fordítja, melyet a királypuccs után a magyar kormány kiadott.

Vass József nem tárgyal a betiltásról

A napilapok szindikátusa és a Magyarországi Újságírók Egyesülete Vass József h. miniszterelnöknel jelentkezett, s kihallgatást kért; a miniszter elfoglaltságára hivatkozva nem fogadta a küldöttséget, a vezetőknek azonban magánbeszélgetés keretében kijelentette, hogy az Az Ujság betiltásáról nem tárgyalhat; este fogadhatja a küldöttséget, de egyebet akkor se mondhat.

Rassay Károly ma interpellációt jelentett be a betiltás miatt, de azt később törölte; úgy hírlírk, hogy a legközelebbi interpellációs napon mások teszik szavá az ügyet.

A kormányzó nyaralása

Horthy Miklós kormányzó holnap megkezdí családjával Gödöllőn nyári pihenőjét, szeptember elején tér vissza Budapestre.

A nemzetgyűlésen

a választójogi javaslat tárgyalása után Nagy Vince indítványozza, hogy szombaton tartsanak ülést, s arra tűzzék ki a Somogyi-Bacsó gyilkosság ügyében parlamenti bizottság kiküldését.

Rubinek István egységespárti elfogadhatatlannak mondja az indítványt; a kormánypártból a legmélyebb megdöbbenést váltotta ki a Beniczky vallomása, mely mindent tartalmazott, csak a gyilkosságra vonatkozó megállapításokat nem. Utána Farkas István szociáldemokrata támogatja Nagy Vince indítványát. Beszédében

sértően beszél az „egykori fővezérről“

mire az egész házban kitör a felháborodás vihára. Farkast az elnök a mentelmi bizottsághoz utasítja, majd megállapítván, hogy Nagy Vince indítványa nem házszabályszerű, az elnöki napirend, mint meg nem támadott, érvényben marad.

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Hogyan tiltották be az Az Ujságot?

Érdekesek az Az Ujság hetilapjának részletei, melyekről most tudósítanak benünket:

A főváros jogi ügyosztálya vasárnap, az

éjszakai órákban kapta meg a belügyminiszteriumnak az Az Ujság betiltására vonatkozó határozatát. A polgármesteri hivatalban felkeltőig dolgoztak a végzés megszövegezésén, azután dr. Zobor Miklós tanácsjegyző egy tisztviselőtársával jelentkezett a főkapitányság központi ügyeletén.

A főkapitányság központi ügyeletén felbontották a főváros átiratát. Eleinte titkolóztak, később azonban közölték az ujságírókkal, hogy az Az Ujságot betiltó végzés érkezett meg.

Éjszaka háromnegyed 12 órakor megjelent a főkapitányságon a belügyminiszterium egy kiküldöttje is és három zárt borítékot hozott. Amikor a három borítékot dr. Radák rendőrtanácsosnak átadták, a rendőrség már tudták, a székesfővárostól, hogy az éjszakai órákban kézbesített borítékban az Az Ujság betiltásáról van szó.

Fél 2 órakor Radák rendőrtanácsos be rendelte az egyik soffort és azt az utasítást adta neki, hogy éjjel 2 órakor a rendőrtisztviselőket a Vadász uccába, az Az Ujság szerkesztőségébe és nyomdájába fogja szállítani. Ugyanekkor intézkedés történt, hogy a mosonyi uccai rendőrlaktanyából rendőrlégénységet vezényeljenek ki az V. kerületi kapitányságra.

Az Ujság szerkesztőségébe éjjel után két órakor érkezett meg a betiltás. Dr. Sziloboda fővárosi tanácsjegyző és dr. Zobor fővárosi fogalmazó hozták fel az Az Ujság szerkesztőségébe és vártak addig, míg a nyomdából feljött Hirsch Alfréd, a lap kiadója.

Kölcsönös bemutatkozás után Sziloboda tanácsjegyző a következőket mondotta:

— Hoztunk egy iratot.

Majd kivette óráját és így folytatta:

— Pontosan két óra. Az uraknak átadom a levelet, méltóztassék itt aláírni.

Azután megjelent a rendőrség és fogana tostitotta a lapbetiltást. A gépek ből kinnadték a szedést, a nyomdászemlézetet fölsíltották munkahelyükről, a telefont lefogalták, s a matricákat elszállították. A rendőrség — befejezván ezzel megbízatását, — eltávozott.

RAKTÁRHÁZ

kb. 4 hold nagyságu telekkel, lakóházzal, istállóval és vasut vágánnyal, Fogarason, tk. szám 1442 és 1936 alatt, a „Mercur“ ipari és kereskedelmi rt. felosztása folytán, Csütörtökön, 1925. jun. 18-án délelőtt 11 órakor szabad kézből a többetigörnek el lesz adva. Az eladási feltételek betekinthetők Fogarason a „Fogarasi Klólogozási Egyet“ részvénytársaságnál és a Banca Furdo-nál

A felszámoló bizottság: BRETZ K. elnök.

Eredeti angol szabadalmazott

DICK

BALATASZIJAK

kizárólag

KAMARYT & MEDER cégnél
BRAŞOV-TIMIŞOARA.

2084

Halcsontnélküli haskötők mint tökéletes fűzőpótlók, minden fajta gumifűzők, csipőfűzők és mellvédők

a legújabb fazonban kaphatók raktáron és mérték után készíthetők

Mme Goldstein B. -nél Károly herceg-ucca 33. (Kolozs-or-u.)

2084

Eladó szántó!

A sepsiszentgyörgyi határban (Depner-féle tag) 30 hold szántó zabbal bevetve 1925. június 8-án d. e. 8 órakor a helyszínen nyilvános árverésen, szabad kézből készpénzfizetés mellett eladatik.

A BRASSÓI LAPOK ERDÉLYI HIREI

Brassó

— Elhalasztották a katolikus majális-t. A róm. kat. egyházközség majálisát rendező bizottság tudatja a közönséggel, hogy a június 7-ére tervezett majális a kedvezőtlen időjárás miatt újra kénytelen volt elhalasztani. A majális a jövő vasárnap, június 14-én fogják megtartani. Ezt megelőzően, 12-én, pénteken este 8 órakor a katolikus iskola rajztermében értekezlet lesz.

— **Primadonnaverseny Brassóban.** Három grácia, három primadonna a magyar színtársulatnál; kell-e gazdagabb felszerelés? És mind a három, Della Donna, Holdy Juci és Pintér Böske a közönség osztatlan rokonszenve és érdeklődése mellett játszik. A Színházi Ujság legújabb, negyedik száma ezt a nagyon kedvező konjunktúrát arra használja fel, hogy pályázatra hívja fel a közönséget: döntse el szavazatával, melyik a három közül a neki legkedvesebb, melyiknek juttatja az elsőség pálmáját? A szavazás a Színházi Ujság szelvényével a benne leírt módon történik. A Színházi Ujság legújabb száma ezen a versenypályázaton kívül az érdekes aktualitásoknak egész sorát hozza, s a heti műsort, a darabok meséjét, a legnépszerűbb énekszámok szövegét stb. A Színházi Ujság kapható minden ujságárusítónál és este a Színházban. Ára hat lej.

— **Elgázolta a vonat.** Tegnap Brassó állomáson a fűtőház előtt a tizedik vágányon tolatás közben a vonat egy Domokos Gábor nevű hetven éves embert elütött és a jobb lábfejét levágta. Beszállították a kórházba. Állapota reménytelen.

— **Tízéves találkozó.** A brassói állami faipari szakiskolában 1915 évben végzetek felkéretnek, hogy a június hó 13-án tartandó tízéves találkozóon megjelenni szíveskedjenek. A találkozó résztvevők megjelenségüket tudassák Gocsmán és társa Brassó, Katona-kórház-ucca 2 szám.

— **A Brassói Magyar Polgári Kör** június 9-én este 8 órakor a Fehér Bárány vendéglő külön termében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a Kör minden egyes tagját ezután hívja meg az elnökség. Tárgy: 1. A gyűlés megnyitása; 2. Mult évi jegyzőkönyv felolvasása; 3. A pénztárnok jelentése; 4. Indítványok előterjesztése; 5. A tisztikar és választmány megválasztása.

— Az »Armónia« brassói zeneegylet vasárnapi (június 7.) zaslószentelési ünnepélye alkalmából a szokásos szegbeverés ceremóniája délelőtt 11 órakor lesz a porondtéri Szent Miklós templomban.

— **Az iparostanonciskola vizsgáinak sorrendje.** A brassói állami iparostanonciskola évről évről a következő sorrendben tartják meg: Kedden, június hó 9-én délután 5–6 óráig, az összes hittan-kezelő tanoncok hittan vizsgája. Szerdán június hó 10-én délután 5–8 óráig a 2. számú áll. iskolában járó tanoncok vizsgája és pedig: Előkészítő a. b. c.; I. A. és I. B. osztályokkal. Csütörtökön: június hó 11-én délután 5–8 óráig, a 3. számú áll. iskolában járó tanoncok vizsgája és pedig: Előkészítő d, e, f, I. C. és I. D. osztályokkal. Pénteken, június hó 12-én délután 5–8 óráig, a 4. számú áll. iskolában járó tanoncok vizsgája és pedig: Előkészítő g; I. E, I. F, II. A, II. B, és III. osztályokkal.

Nagyenyed

— **Nincs cserebogár pusztítás.** Nehány kolozsvári lap olyan hírt közölt, hogy Nagyenyeden és környékén nagy a cserebogár-kár. Tudósítónk arról értesít, hogy a hír nem fedti a valóságot. Enyeden senki sem tud a cserebogár invázióról.

»A farkasok csodája«
Vasárnapról – csütörtökig az Apollóban.

Kolozsvár

— **Nagy Károly a presbiteri világszövetség kongresszusán.** Június 22-én, hétfőn kezdődik Cardiffben a presbiteri világszövetség kongresszusa. Az erdélyi ref. egyház képviselői Nagy Károly püspök és Teleky Arthur a jövő héten indulnak el a kongresszusra.

— **Az egyetemi tanárok szövetségének országos kongresszusa.** Az egyetemi aulában tegnap kezdődött az egyetemi tanárok szövetségének országos kongresszusa. Az elnöklő Rakovici szenátor két órás beszédében számolt be a szövetség feladatáról és működéséről. Az egyetemi tanárok — mondotta — különösen fontosnak tartják a felsőbb oktatás izmosítását, de a kormánynak kötelessége az egyetemek autonómiáját megvédeni. Pangrati bukaresti egyetemi tanár az eljöveteleiben akadályozott Angelescu miniszter üdvözlését tolmácsolta a kongresszusnak. Ezután megválasztották a különböző szekciókat, majd a részletek megbeszélésére szombaton kerül sor.

— **A bíróné tolvajai.** Macsai József és Erős László zsebtolvajok néhány héttel ezelőtt az egyik autóbuszon tizezer lejű loptak el Sondrou törvényszéki bírő feleségétől. A bíróság ma ítélezett a tolvajok fölött és mindkettőjüket egy-egy évi elzárásra ítélte.

— **A feleki hegyverseny.** Tegnap délután fél négy órakor tartották meg a feleki hegytetőn az öt kilométeres gyorsasági autóversenyt. A serlegdíjat Mendel Stejer kocsijával nyerte meg (4.14), míg Károly trónörökös negyedik lett. A versenyzők Kolozsvárról tovább robogtak Dévára.

Temesvár

— **Baleset az országúton.** Lányi Károly, a »Gyáripár« című lap igazgatója feleségével egyetemben autón akarta meglátogatni a zombolyai kiállítást. Utközben Lányi ült le a soffőr helyére. — csupa passzióból. Kisbecskerek és Billé között az autó nekiszaladt egy fának és felborult. Lányi súlyos alsóhátszartörést szenvedett, a felesége különböző, jelentéktelen sebet és sérülést, Vető János soffőr pedig orrsontját törte.

Nagyvárad

— **A belényesi pörben kihallgatták Ciordás nővérét.** A belényesi gyilkosság bűnpörében a tegnapi tárgyaláson elsőnek Moga Valér lelkészt hallgatták ki, aki lényegtelen vallomást tett. Toma, Szabó, Kelemen vádlottakat felismeri, de Magost nem. A második tanu Blaga Joan volt, aki azt vallja, hogy a gyilkosság éjszakáján körösi katonák erőszakosan pénzt gyűjtöttek. Fejeként kétezer koronát követeltek. De ahol lehetett, még többet is kicsikartak. Ciordás Irén, a meggyilkolt ügyvéd nővérének kihallgatása nagyon izgalmas volt. Határozottan ráismert Magosra. Szemébe mondta, hogy ő tartóztatta le bátyját. Ezután Ciordás Irén elmondta a letartóztatás részleteit. Ezzel szemben Magos hangoztatja, hogy ő a letartóztatást Urmössy parancsára foglaltatott. Ciordás Irént vallomására megesketik.

Lugos

— **Hadi emlékművet állítottak a csiklovai románok.** A Krassó-Szörény megyei Román-Csiklova község lakosai a világháborúban hősi halált halt csiklovai románok emlékére díszes hadi emlékművet emeltek a község főterén. A hősi halottak emlékművét nagy ünnepséggel leplezték le a környékbeli községek nagyszámu részvétele mellett.

Marosvásárhely

— **Tanügyi látogatás.** Marosvásárhely kereskedelmi iskoláját egymásután látogatták az inspektorok. Az elmúlt héten Seni Valér, június 2-án Regman kerületi inspektor, 3-án Bujor János vezérőrfelügyelő inspicált. Beavatott források szerint a látogatások szoros összefüggésben vannak az iskola jelenlegi igazgatója, Diaconescu ellen tett különböző feljelentésekkel. A kiszivárgott hírek szerint Diaconescu áthelyezése ez alkalommal biztosra vehető.

— **Betiltott népgyűlés.** A marosújvári munkásság folyó hó 7-ikére nagy népgyűlést tervezett, melyre minden előkészületet megtettek. A szolgabírói hivatal azonban minden indoklás nélkül betiltotta az ünnepélyt. Az eset nagy visszatetszést keltett a munkásság körében, mert a késedelmes betiltás tetemes károkat okozott.

— **Elgázolt a vasut egy fogatot.** Alsódecen végzetes vasuti szerencsétlenség történt a tegnapi. Pecsédi Mária 57 éves öregasszony egy másik nővel kettős téhenfogatu szekéren éppen a vasuti átjárón akart áthaladni. Azonban egy mozdony robogott arra, mely a szekeret és a benne ülőket elgázolta. Pecsédi Mária szörnyenhalt, a másik nő súlyos sebekkel bevitték a szászrégeni kórházba.

Sepsiszentgyörgy

— **A Klinger szövőgyár igazgatójának ünneplése.** Folyó hó 1-én Pünkösdi hétfőjén meleg és megható módon ünnepelték meg Montag Imre gyárigazgató 325 éves szolgálati évfordulóját a gyár egyik helyiségében amelyet erre az alkalomra zöld ágakkal és virágokkal pompásan feldíszítettek. Az ünnepeltnek jól megérdemelt megbecsülése jelül a cégfőnök is megjelent, aki hosszú beszédben méltatta a jubiláns érdemeit. A gyár alkalmazottai szép emléktárggyal és sok virággal lepték meg igazgatójukat. Felköszöntök hangzottak el a tisztviselők és mesterek, valamint a munkások részéről és az alkalmazottak gyermekei nevében. Montag igazgató megható beszédben köszönte meg az igazán meleg ünnepeltetést.

»A farkasok csodája«
Vasárnapról – csütörtökig az Apollóban.

Mozgalmas élet a Magyar Pártban

Az Angelescu törvénye elleni küzdelemben csak a szociáldemokraták nem vesznek részt — Az intézőbizottsági ülés előkészítése — Várady Aurél veszi át Grandpierre Emil szerepét az ügyvezetésben

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudójától.) A Magyar Párt napok óta élénk tevékenységet fejt ki, hogy valamiképpen létrehozza a kisebbségek sokat emlegetett frontját, a magánoktatásról szóló javaslat ellen. Abból az alkalomból, hogy a bukovinai rutének a vallásoktatásról szóló törvény elleni panaszaikat a Nemzetek Szövetsége elé vitte, ahol június 8-án foglalkoznak a romániai rutének sérelmével: a magyar párt tervbe vette, hogy a ruténeket is felhívja az egységes küzdelemre, a szükséges kezdeményező lépéseket eziránt már megtették. A zsidó nemzeti szövetség is megígérte, hogy a párttal együtt működik minden olyan küzdelemben, mely a felekezeti oktatást agyontiprással fe nyegető törvénytervezet megsemmisítésére irányul. Egyedül a szociáldemokrata párt üzent meg a puhatolódzásokra a Népszava útján, hogy

a felekezeti oktatás védelmezésében nem vehet részt.

Rendkívüli érdeklődés előzi meg a párt június 12-iki intézőbizottsági ülését. Legfontosabb lesz az a kérdés, hogy vajjon közbe

tegyék-e a csucsa paktum szövegét? Az elnöki tanács javaslata szerint a publikálás igen célszerűtlen volna; hiszen a paktum lényegét amúgy is ismeri a közönség, taktikai részletek pedig nem valók a nyilvánosság elé. Szóba kerül ezen kívül az érettségi vizsgálat, a magánoktatási törvényjavaslat, a csiki választás orvoslására megindított akció s a telepepek ügye, mellyel jövő hétfőn, június 8-án foglalkozik a Nemzetek Szövetsége.

Új tagozatok kiépítése körül is nagy a buzgálkodás, főleg a szatmári pártot kell újraszervezni és Máramarosban is életre kelteni a magyar pártot.

Az ügyvezetői alelnöki tisztéről lemondott Grandpierre Emil megmarad a párt alelnökének, az ügyvezetést pedig Várady Aurélra bizzák.

HIREK

Felölös szerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok megjelenik minden este.
A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejfel drágább; Ausztriában 36 garas, Csehszlovákiában 1 ek., Jugoszláviában 2 Dinar, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Hétfő, június 8.

Katolikus naptár: Medárd püspök. — Protestáns naptár: Medárd. — Görög naptár: Pünkösdi hétfő. — Izraelita naptár: 5685. Sziván 16.
A nap kel 4 óra 34 perckor, nyugszik 19 óra 56 perckor.

Kedd, június 9.

Katolikus naptár: Felicián. — Protestáns naptár: Felicián. — Görög naptár: Círil. — Izraelita naptár: 5685. Sziván 17.
A nap kel 4 óra 34 perckor, nyugszik 19 óra 55 perckor. — Legközelebbi holdváltozás: utolsó nyed június 13-án 23 óra 14 perckor.
Időjárás: Lényeges változás nem várható.

— Színpadról a pult mellé. Budapesti táviratozsa tudósítónk, hogy Mily Gerő, az Unió színházak ismert kiváló színésze ke reskedőségé lett az egyik budapesti divat-áru üzletben.

— Nagy tűz Plojestiben. Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy Plojestben a tegnap óriási tűz pusztított. A tűz a Lumina petroleumfeldolgozó telepen keletkezett, a mely rövid néhány óra leforgása alatt az egész telepet a legutolsó épületig elpusztította. A kár felbecsülhetetlen.

— Sulyos autókatasztrófa a reggelen. Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy a Muscel-megyei Campolung mellett, Radesti köz-
ségénél egy autó az egyik hirtelen kanyarodónál felfordult. A gépkocsiban a me-
ge prefektusa utazott, aki az autó balesete következtében nagyon súlyos sérüléseket szenvedett.

— Kopinicsot elfogták, de megszökött. A magyar nemzeti bank hírhedt sikkasztójáról, Kopinicsról, akit már régóta hajszolnak a hatóságok, érdekes jelentések érkeztek Budapestre. Egy hír arról szólt, hogy Kopinicsot Körtöson a román csendőrök elfogták és átadták a magyar hatóságoknak. A másik közlés már úgy szól, hogy Kopinicsot letartóztatták ugyan, de nem adták át a magyar hatóságoknak, mert a csendőrökkel megszökött. Erről is kétféle hír volt. Az egyik, hogy Kopinics a vonatból kiugrott, a másik, az, amit Budapestről újabban je-
lent tudósítónk, hogy Kopinicsot a csend-
őrök gyalog a magyar határ felé kísérték és közben az örök közül megfutamodott és újra nyoma veszett.

— Menetrendmódosítások. A nagyszombati vöröstoronyi vonalon a pályatest annyira meggyengült, hogy a vonatok csak csökken-
tett sebességgel tudnak közlekedni mindad-
dig, míg teljesen helyre nem állítják a vona-
latot. Ezért az új vonatok között ideiglenesen kevés változás történt. A Nagyszombati és kör-
nyékét érintő változások a következők: A 203. számú gyorsvonat Nagyszombatra érke-
zik 11 óra 37 perckor, a 204. sz. gyorsvonat
indul Nagyszombatról 15 óra 55 perckor, a
227. számú személyvonat érkezik Nagysze-
mbatra 0.05 perckor. Ezzel kapcsolatban a
Szombatról Alvinc felé induló 2053. sz. vegyes
vonat is, hogy a Vöröstorony felől érkező
gyorsvonattal legyen csatlakozása, csak 11
óra 37 perckor indul.

— Értésítés. A n. é. közönség tudomására hozom, hogy női szabóműhelyemet Porond-
uca 31 szám alól áthelyeztem Lópiac 30
szám alá. Kérem a n. é. közönség szíves pár-
tfogását. Bayer Hermin nőiszabónő.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik
Kiss Béláné temetésén résztvettek vagy bár-
mily más módon fejezték ki részvétüket, ez-
zen mond hálás köszönetet a gyászoló csa-
lád.

— Modern Mozgó. Vasárnap délelőtt egy
felvonásos kalandor kép lesz vetítve. A
kalandor fia szeszáción amerikai kalandortör-
ténethet utoljára kerül vasárnap vetítésre. A
meghíresebb amerikai kalandor színészek
Edith Johnson és W. Duncan játsszák a 2
részes (12 felv.) film főszerepeit. Mindkét rész
egy előadáson kerül bemutatásra. Hétfőn
szeszáción kimagaslóan lepszerezőbb ve-
títésként, »Isten hozta« lesz a bemutatója.
A 7. felvonásos világsiker aratótt burleszk
szerepét Malec (Buster Keaton) a jelenleg
meghíresebb és legjobb filmkomikus játssza.
Malec ezen első egész előadást betöltő film

Az antantjegyzék Németországnak teljes békiyóbaverését követeli

Le kell rombolni a még meglevő hadianyag-gyárait, a Krupp-műveket, meg kell szüntetni a rendőrség katonai kiképzését — A szövetségesek eddigi rosszindulatukért jóakarattal várnak eszére Németországtól

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A német kormány ma hozta nyilvános-
ságra annak az antantjegyzéknek a szöve-
gét, amelyet a leszerelés és a katonai ellen-
őrzés ügyében néhány nappal ezelőtt nyúj-
tottak át az antant berlini képviselői. A
jegyzék szövegéről eddig csak szűkszavú je-
lentések érkeztek, de már ebből is megál-
lapiható, hogy a nyugati szövetségesek a
nagyhangú szövegek mellett újból olyan kö-
veteléseket állítanak Németországgal szem-
ben, amelyek egyrészt csak arra jők, hogy a
további megszállásokat valamivel megindo-
kolják, másrészt pedig amelyekből kivilág-
lik, hogy a szövetségeseknek távolról sínesen
szándékukban a jelenlegi európai helyzeten
változtatni, mert azt így kívánja — Francia
ország érdeke.

Amint egy Wolff-jelentés közli, az antant
jegyzék mindenképp azt állapítja meg,
hogy Németország katonai mulasztásai ve-
szélyeztetik Európa békéjét. A szövetsé-
gesek meggyőződése az, — mondja a jegy-
zék, hogy a német kormány és a hatóságok
egy kis jóakarattal rövidesen helyrehozhat-
nak ezeket a mulasztásokat, amely esetben
a szövetségesek azonnal elrendelik az első
megszállási zóna kiürítését. Ezt a felfogást
támogatja a jóvátételi bizottságnak az a ki-
jelentése, miszerint Németország jóvátételi
kötelezettségeit hűségesen teljesíti. A
jegyzék végül rámutat arra, hogy Németor-
szág szerződésértést követett el azzal, hogy
ideiglenes önkénteseket alkalmazott, s azo-
kat egyesületekben katonailag kiképezte.
Majd azt a reményt fejezi ki a jegyzék,
hogy Németország kellő jóakarattal eltávo-
lit mindent, ami a jó összhangot és az egyet-
értést zavarná.

je annyi új ötlettel, változatos és könnyekig
kacagató jelenetekkel bővelkedik, s így bá-
rán rá lehet mondani, hogy az isten hozta
az első vigjáték-világattrakció. Malenak a
Nlagara vízesésben véghezvitt szenzációs mu-
tatványa bámulatra fogja ejteni a közönséget.
Jön: Lengyelvár 2 rész egyszerre fősz. Pet-
rovich és Loth Ilia.

— Értésítés. A n. é. közönség tudomá-
sára hozom, hogy férfiszabó műhelyemet Po-
rond-uca 31 szám alól áthelyeztem Lópiac
30 szám alá. Kérem a n. é. közönség szíves pár-
tfogását. Almási Adolf férfiszabó.

— Apolló Mozgó. »A farkasok csodája«
című monumentális film bemutatója lesz
vasárnap. Ez a csodás mestermű hónapokon
keresztül futott Párisban és az egész világ-
sajtó, mint a franciák Nibelungját említi
meg. Ahol csak ez a csodás filmalkotás ed-
dig futott, a helyi lakosok mindenütt teteme-
sen fel voltak emelve. Hogy azonban a kö-
zönség lássa az Apolló mindenkor előze-
kenységét, bár a monumentális film két rész-
ből áll, a helyi lakosokat még sem emeli és így
a gazdasági helyzetre való tekintettel min-
denkinek alkalma lesz a világ legsodá-
sabb alkotásában gyönyörködni. Vasárnap dé-
lelőtt nagy gyermekelőadás 6 felvonás. Zi-
gottó vigjáték. A pénzügyigazgatóság rende-
lete folytán kedvezményes jegyek csak a
mozi pénztáránál megváltva érvényesek.

— Elsőrendű detall primaer, román-né-
met-magyar nyelvtudással, ki a bőrkivágás-
ban és felsőrészmanipulációban is járás,
mielőbbi belépésre kerestetik. Csak felté-
lenül elsőrendű, nagy gyakorlatú bírő örök
ajánlkozzanak, fizetési igények megjelölésé-
vel és fénykép beküldésével. Berger Mór bőr
kereskedés, Cluj, Str. Regina Maria 18.

— Dr. Fischer Bőrgyógyászati és sebészeti
Brassó, Arvaház-uca 25. Belső és sebészeti
betegek röntgenvizsgálata, villany és kvarc
lámpakezelés. Bőrgyógyászat.

— Orvosi hír. Dr. Fabritius Ágost, a bras-
sói állami szülőkórház volt igazgató-
orvosa rendelő óráit június 9-11-ig és 2-4-
ig Lakásán Lópiac 4 szám alatt tartja meg.
A szülőkórházban pedig orvosi az itteni szü-
natorvosi munkát látja végezni.

— Megnyílt vízfürdő. Széna-
vas fürdővel és napfürdővel a román
Efória fürdőjében. Brassó. Porond-uca
4. sz. alatt. A fürdő június 1-étől nyílt
meg. Dr. Sgardelli orvosi vezetése alatt.

Németország büntetőjogi

A német mulasztásokat a jegyzék mel-
lélete sorolja fel, s az mindenképp azt kö-
veteli, hogy a rendőrség mindazokat a
tagjait, amelyek a 150.000-ben megállapított
létszám felett vannak, azonnal bocsássák
el, egyben epdig követeli, hogy a rendőrség
tagjainak katonai kiképzését szüntessék be.
Követeli továbbá a következőket:

a rendőrség dróttalan távirókészülékét
meg kell semmisíteni,

a Bayrische Sprengstoff, (bajor robbanó-
anyaggyár), a Deutsche Werke, a Krupp-
gyár és az Erhardt gyárak telepeinek le-
rombolását,

a légügyi osztály felszámolását,

a vezérkari tisztek kiképzésének korlá-
tozását,

a német erődök lerombolását elrendelő
törvény kiegészítését.

Megállapítja még a jegyzék, hogy Né-
metország a kézfegyvereket nagyobb számban
gyártotta, mint amennyi megengedhe-
tő. Gázlarcokat pedig a Reichswehr csak bi-
zonyos esetekben viselhet.

Mulasztásként említi még a jegyzék,
hogy Seeckt tábornok legutóbb a német had-
erők főparancsnokának jellegét kapta. Ugy-
látszik, — mondja a jegyzék — a régi nagy-
vezérkar újra feléledt, s ezért Seecktnak ré-
gi állásába, a Reichswehr vezérkari főnök-
ségébe kell visszatérnie. Az egyes alakula-
tok katonai kiképzéssel foglalkoznak, ami-
től szigorúan el kell tiltani azokat.

Két héten belül válaszol

Németország

Londoni jelentés szerint jól értesült
diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Né-
metország két héten belül válaszol az an-
tantjegyzékre.

Orvosi rendelés naponta 9—10 óráig dél-
előtt. A fürdő nyitva reggel 6-tól este 7-ig.

SPORT

(x) Brassó sportprogramja a román
pünkösdi alatt. Kolozsvár jó együttese, az
ősi idényben vezető CFR lesz vasárnap és
hétfőn Brassó vendége. A jóképességű csa-
pat vasárnapi ellenfele a Brasovia, míg
hétfőn az Ivria és CFR kombinált csapata.
A kolozsvári csapattal a mérkőzések mind-
két nap délután öt órakor kezdődnek a Bra-
sovia pályáján. Az első nap három órai kez-
dettel a Brasovia és CFR ifjúsági csapatai
játsszanak bajnoki mérkőzést, hétfőn ugyan-
csak három órakor a CFR kombinált csa-
patának a Romloc kombinált csapata lesz
ellenfele.

(x) A brassói sportkerület ülése. A pén-
teken este megtartott kerületi ülésen a Cupa
Francais versenyekről a kerületi versenyekkel
egy időre június 13 és 14-ére tűzték ki. A va-
daszhatást atlétikai versenyek június 20-án
és 21-én lesznek. A kerületi ülés egyhangú
határozattal folytán az új alapszabályok értel-
mében a megválasztott tagok számát Ignatescu
ezredessel egészítette ki.

Külföldi eredmények

Budapest.

FTC—VAC 0:0. A magyar első osztályu
bajnokság utolsó mérkőzésén az FTC a VAC-
cal 0:0 eredménytelenül mérkőzött.

Bécs.

Spárta (Prága)—Hakoah 1:1 (1:0).
A mezőny legjobb embere Guttmann volt.
Rapid—Hask (Zágráb) 3:0 (1:0).
Rapid—Spárta (Prága) 3:1 (1:0).
Hask—Hakoah 3:2 (2:2).

Bern:

Spanyolország válogatott csapata 3:0 (0:0)
arányban legyőzte Svájc válogatott csapatát.

Brüsszel:

Belgium válogatott csapata pünkösdi va-
sárnap 2:1 arányú győzelmet aratott az uru-
guai Club National di Montevideo csapa-
ta.

»A farkasok csodája«
Vasárnaptól—csütörtökig az Apollóban.

Ha nincs bika, jó a tehén is...

A párisiak új szórakozása

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szórakozást kívánó párisiak, ha nem is gyönyörködhetnek még bikaviadalban, némi kárpótlást kap érte, mert a Velodrome d'hyver porondján tehénviadalt láthatnak. Ezekben az állatokban hamisítatlan spanyol vér csörgedezik. Hazájukban vaccas bravas a nevük, s állítólag — legalább is a hirdetések szerint — épp olyan vadak és veszedelmesek, mint himetűstevrek. Tagadhatatlanul van ebben valami tulzás, de azért sokkal temperamentusabbak, mint például a svájci tehének. Nehéz őket megszelídíteni, rövid, görbe szarvukkal szívesen dőlnek, de mindent összevéve, még sem olyan félelmetes jelenségek, mint a spanyol bikák. Igazi bikaviadalt azonban nem engednek meg Párisban. A bikaviadal hívei azonban hangosan kiáltoznak cirsenses után, sőt Párisban szövetségbe is tömörültek, a mely minden hét szerdáján ülést tart. Innen indult ki az az eszme, hogy a tilalmazott bikák helyett tehéneket kell felléptetni.

A bikaviadal úgy viszonylik a tehénviadalhoz, mint a ping-pong a tenniszhez. A főszereplő az écarteur, akinek különös lélekjelenlétre és önuralomra van szüksége meg nagyfokú ügyességre, hogy a földüthetetlen tehén támadását kijátsza. Az écarteur bevárja a reá rohanó állatot s csak az utolsó pillanatban szabad elugrania a szarvak elől. A játékosok másik része a tehén átugrásában képezi ki magát. Ez még az előzőnél is veszedelmesebb. Meg kell várnia, amíg a tehén közvetlen eléje ér és dőlése hajítja le a fejét. Ebben a pillanatban a magasba ugrik és az állat egész hosszán átrepül. A közönség ezt a mutatványt fogadja a legnagyobb tapssal. Gyakran megtörténik, hogy a tehén falhoz szorítja a játékosát, mi lehe-

tellenné teszi az ugrást s ilyenkor a játékos félelmeztől dobja át magát a korlátok közé.

A tehénviadal érdekessége, hogy voltaképpen nem a tehénnel küzdenek a játékosok, hanem egymással. A tehén csak azt a szerepet tölti be, mint a labda a futballban. Két csapat áll fel ugyanis a porond két végén s egymásnak ingerlik a tehénet. Amelyik csapat ügyesebb, több pontot kap s így győz a másik felett. A párisiak rövid idő alatt megszerették ezt az új szórakozást. Lelkes ordítással kísérik a mérkőzést.

Ha olyankor a tehén megmakacsodik s nem hajlandó haragra gerjedni, akkor a közönség tütyüléssel igyekszik mozgásra ösztönözni. Ha ez nem sikerül, akkor a tehénet visszaviszik az istállóba. Nem is annyira viszik, mint inkább kötéllel kihúzzák. Minden tehén lábára ugyanis kötél van erősítve, amelyet egy fehér ruhás öreg ur tart a kezében. Ott ül az aréna hosszanti korlátjának közepénél s izgatja a tehénet. Nem az a feladata, hogy az állatot fékezze rohanásában, mert hiszen ezt meg se tudná tenni, hanem megakadályozza a tehén cikázását, ami idő előtt kifárasztaná.

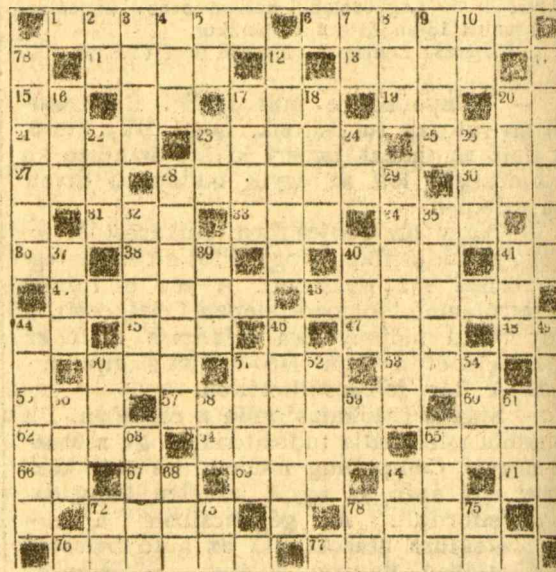
Még csak annyit, hogy a tehénviadal nem nagyon veszedelmes. A rendőrség utasítására a tehén szarvának hegyét szíjgömbbe bújtatják s így szurás folytán nem is történt még sebesülés. Csak az écarteurok kapnak elvéve egy-két szarvasapást. A közönség érdeklődésének fokozására a rendezőség minden viadalnál kijelöli a napos écarteurt, akinek engednie kell, hogy a tehén földre dobja. Miután azonban a megdühödött állat ráta-
posna, az écarteur talpra szökken és elugrik, a közönség pedig megkönnyebbülve örült ovációban tör ki.

6.15—8, ökör 1. 9—9.50, bika 7.15—8.75, ökör 1. 6—8, ökör 5.40—7.75, üsző 8. sertés 8.70—10.50.

Budapest. Arak magyar koronában per kgr. Bika 11500—12500, ökör 1. 13500, ökör 11. 7000—9000, tehén 9500—11500, tehén kiváló 12500—13500, vágó marha 3500—4500, sertés urasági hizott 1. 20000—20500, sertés öreg 18000—18500, sertés szedett könnyű 16000—18000, szalona 24000, zsír 27000—28000.

Zágráb. Arak dinár per kgr. Ökör 1. 10.75—11.75, ökör 11. 8.75—10, ökör 111. 8—8.50, tehén 1. 10—11, tehén 11. 7—8, tehén 111. 3.50, üsző 1. 10—11, üsző 11. 9—9.75, sertés hizott 13—14.50, sertés sovány 12—14, süldő 1 évig 12—13, nehéz 16 darabja 6000—8500, igás 16 könnyű 5000—7000, vágni való 16 kgr. 2—3.

4 sz. keresztjő rejtvény. Közli: Veress Bella.

Vízszintesen: 1. Dumas egyik regényének hőse. — 6. Shakespeare egyik színművének alakja. — 11. Virulása országos érdek. — 13. Ima befejezés. — 15. Határozószó. — 17. Nagy magyar mondásának utolsó szava. — 19. Az ugar szó két betűje. — 20. Nélkülöhetetlen konyhaszer. — 21. Zamatos gyümölcs. — 22. A kisántant egyik államának külügyminisztere. — 23. Régi magyar férfi név. — 24. Vitás ügy. — 28. Jólak egyik elbeszélés-alkalmának neve. — 30. Ezzel kereskednek. — 31. Katonai egység. — 33. Az Emese szó három betűje. — 34. Ebers György regényhősnője nevének első három betűje. — 36. Viz. — 38. Német szó. — 40. Német fűrdő. — 41. Olasz folyó. — 42. Község Erdély szívében. — 43. Körság. — 44. Az érték megállapításának eredménye. — 45. Női név. — 47. Nagy magyar költő. — 48. Kemény. — 50. Három mássalhangzó. — 51. Ebben talál vigaszt a vallásos ember. — 53. Ir. — 56. Hal. — 57. Európai állam. — 60. Édes gyümölcs. — 62. Ilyen a borotva. — 64. Főznek benne. — 65. Ékezet nélkül régi illetmény megjelölése. — 66. Az óta szó két betűje. — 67. Gyógyító szer. — 69. Templom. — 70. Helyhatározó. — 71. A test egyik alkotó része. — 72. Népfej. — 74. Shakespeare egyik színművének főhőse. — 76. Orvosszer. — 77. Angol államférfi.

Függőlegesen: 2. Gyerek teszi. — 3. Régi német nemes család neve. — 4. Veszett kutya teszi. — 5. Ugyanaz mint a vízszintes. 67. 7. Rövidített megnevezés. — 8. Ausztráliai állat. — 9. Mese. — 10. Helyrag. 12. Afrikai törzs. — 14. Aki eszméletét veszti. — 16. Keszű. — 17. Éljen németül. — 18. Erdélyi magyar politikus és lapszerkesztő. — 20. Ital. — 21. Mindeneknek mozgatója. — 23. Határozószó. — 24. Bányászszó. — 26. Időhatározószó. — 28. Közbiztonsági közeg. 29. Okori afrikai birodalom. — 32. Legújabbkori találmány. — 35. — Okori nyugatázsiai birodalom. — 37. Az arc része. — 39. Középfrikai tatomány. — 40. Becéző női név. — 44. Egy okori istennő poruljárt szerelmese. — 46. Ebből el a szerzetes. — 49. Nép. — 50. Gazdasági számszám. — 51. Szerelmes teszi. — 52. Délázsiai királyság. — 54. A csodálkozás hangos kifejezése. — 56. Kertész teszi. — 58. Állatok lakása. — 59. Kötőszó. — 61. Családtag becéző megjelölése. 63. Ilyen sok gyerek. — 65. Híres angol színész. — 68. Erős ital. — 70. Váznat készítenek belőle. — 73. A magyar abc utolsó betűje. — 74. Hasznos házi állat. — 75. Rag. — 78. Vegytani eljárás.

A 3. sz. keresztjő helyes megfellese:

Vízszintesen: 1. kőrő, 4. izom, 7. cső, 8. Azóri, 10. ám, 12. elaj, 14. véka, 16. dalol, 18. barek, 19. a és p, 20. kenyér, 21. nyi, 22. e, d, 24. szeret, 26. ha, 27. piciny, 29. lakaj, 31. evék, 38. Tajó, 34. la l, 35. rommá, 38. im, 39. Than, 40. öröm.

Függőlegesen: 1. kőlap, 2. rajok, 3. őz, 4. ér, 5. Zivar, 6. mákony, 7. csodalepel, 9. óh! 11. mákimajom, 13. al, 15. ér, 17. lebenny, 18. bélel, 23. divat, 24. szikra, 25. tatár, 26. Hajem, 29. em, 30. ka, 32. im, 36. on, 37. mü.

Megfeleléseket küldtek be: Gebert Kálmán, Zabolaifüzesi Zoltán, Vály Ziemer Kálmán, Selyem Miklós Szászsebes, Varga Iduska Szászsebes, Szigethy Mariska Brassó, Szigethy Péter Brassó, Pótsa Irma Kézdivárad, dr. Banner Antalné Szatmár, Major Ferencné Segesvár, Kovács Etelka Zernest.

SZÍNHÁZ

A magyar színház heti műsora:

Szombat: „Árvácska” (ugyanaz a szereposztás. Rendes helyárrakkal.)

Vasárnap: „Árvácska”. (Ugyanaz a szereposztás. Rendes helyárrakkal.)

A színházi előadások minden este pont nyolc órakor kezdődnek.

* **Árvácska.** A tegnapi hatalmas sikert aratott Zerkovitz operett kerül színpadra másodszor. Az Árvácska az idei szezon legjobb operettműveinek közé tartozik, mely Budapestén több százszor került színpadra tomboló tetszésközlő. A címszerepet Holdy Juci játssza, a marosvásárhelyi színház primadonnája, aki a legutolsó Nótás kapitány előadásán olyan közel férfközött a brassói publikum szívéhez. A darab másik fő női szerepe Fekete Rózsának, a társulat dédelgetett tancos primadonnájának fog frappáns sikert biztosítani, aki partnerével, Rudas Bandival hihetetlenül ügyes táncokkal vesz oroszlánrészt az Árvácska sikerében. Ross Jenőnek régen nem volt olyan egyéniségéhez illo nagyszerű bonviván szerepe, mint az Árvácskában, míg Vákár és Szabados kisebb szerepeikben fognak külön kitűnni. Külön szenzációja lesz az Árvácskának a második felvonás, mely egy divatárusboltban játszódik és amelyet egy közismert brassói divatárus cég fog elsőrangban kiállítani. Az igazgatóság, mint minden premiért, az Árvácskát is bérletbe játssza, tehát a szelvények érvényesek. Felkeretnek, a t. bérlok, hogy esedékes bérletösszegeiket a színházi pénztárnál, vagy az irodában befizetni szíveskedjenek.

* **Juhászlegény, szegény juhászlegény.** A brassói magyar színház a legnagyobb ambícióval készül a szezon egyik legjobb sláger-operettjének, a Juhászlegény, szegény juhászlegénynek a bemutatására. Ezen izgalmas magyar operett, amely csupa új, finom hangulat, poézis, a jövő hét valamelyik napján fog színpadkerülni. A darab első felvonása egy falu kocsmájában, a második a Korakán király udvarában, s a harmadik újra a faluban történik. Szövegét Török Rezső, zenéjét pedig a kolozsvári származású Magyar László írta. Az operett sikerét biztosítja a nagyszerű operett-ensemble összeállítása, mely Pintér Bóskével az élén elsőrangot fog produkálni.

Szenzáció a Színházi Újság e heti száma. Teljes hetiműsorral. 6 lej. Okfelelő vége meg a színháznál

* **Asszonyok bolondja.** Bródy és Lajthay bájos meséjü, nagyszerű zenéjü operettje, az Asszonyok bolondja kerül bemutatásra hétfőn, 8-án. A darab fő női szerepét, egy ennivaló tüzrólpattant tiorli fogadósnét, Della Donna Eugénia játssza, aki több mint száz estén keresztül ebben a szerepében aratta a legszebb sikereit Bécsben és Budapesten. Nagyszerű, accéntussal beszél, elsőrendű subrettvénával és temperamentummal táncol és alakítása egyenesen szenzáció lesz a bemutatkozó publikumának. A darab másik fő női szerepét, egy bájos kis szerelmes leányt Holdy Juci alakítja, mint vendég, a maga közvetlen, elragadó egyéniségével. Ross Jenő, Rudas Bandi, Légrády Pál a férfifőszerepekben fognak kitűnni. Az Asszonyok bolondjának szereposztása biztosítja azt a hatalmas sikert, melyet a bemutatkozó fog aratni hétfőn este.

MEZOGAZDASAG

I. Gabona, gumós és szálas takarmány piac:

Beltöl.
Brassó. 100 kgr. Lej. Buza 1500—1550, rozs 1100—1200, sörárpa 800—880, takarmányárpa 700—750, szemes tengeri 620—625, burgonya 250—280, széna laza 250—320, szalma laza 180—200.

Szekelyudvarhely. Buza 1700—1800, rozs 1200—1300, takarmányárpa 1050—1200, szemes tengeri 750—800, burgonya 260—280, széna laza 250—300, szalma laza 120—160.

Közföld.
Bécs. 3 per mázsánként, beleértve áruforgalmi adó, vám nélkül. Buza 55, rozs 52, sörárpa 45, takarmányárpa 32, zab 42.

Budapest magyar kor. per 1 kgr. Buza 5025—5150, rozs 4300—4350, takarmányárpa 3200—3300, zab 4200—4350.

Prága cseh korona per 100 kgr. Buza 240—250, rozs 225—228, sörárpa 330, takarmányárpa 216, zab 192—197, lenese 138—140, csöves tengeri 200—240, burgonya 46—52, széna laza 81—64, szalma laza 36—38.

II. Külföldi állatvásárokról.

Bécs. Központi marhavásár Szt. Marx. Arak kgr-ként S. Hizott ökör 1.70, ökör 1.05, bika 1.10—1.55, tehén 1.05—1.50, vá. ómarha 0.60—1.—, bivály 0.70—1.—, hizott sertés 2—2.35, hus sertés 1.80—2.25, borju 1.80—2.60, birka 2.20—2.60.

Prága. Arak Kc. per kgr. Hizott ökör

KÖZGAZDASÁG

Milyen feltételekkel szabad kivinni lejt, devizát és értékpapírokat?

A háboru előtti letétek szabad forgalmának szabályozása Magyarországgal

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítója.) Románia és Magyarország egyezsége kötött a letétek kölcsönös felszabadítására és hazaszállítására nézve. Most a román pénzügyminiszter e letétek kivitelének és behozatalának módjait nézve utasításokat küldött a vámhatóságoknak az alábbi rendelkezéssel:

A háboru előtti le nem bélyegzett vagy román, esetleg idegen felülbélyegzéssel ellátott címletek és értékpapírok behozatala szabad.

A magyar hadikölcsönkötvények behozatala csak akkor engedhető meg, ha a tulajdonos igazolja, hogy a kötvények Magyarországon letétben voltak már 1918. október 31. előtt s hogy a tulajdonos bejelentette azokat a román hatóságoknak felülbélyegzés végett. Hasonlóképpen szabad a kötvények behozatala a fenti igazolás mellett. A Magyarországon letétbe helyezett címletek és értékpapírok behozatala a fent megkívánt bizonylatok felmutatása mellett lehetséges.

Az arany és ezüst érmék, valamint a drága anyagok bizonylatok nélkül is behozhatók, itt ellenben a törvény és vámtarifa által megszabott feltételeket be kell tartani.

Szabad az országból kivinni a háboru előtti címleteket, hadikölcsönkötvényeket, s bármilyen más értéket, ha bizonylatot mutatnak fel, hogy a magyar-román egyezés alapján szabadultak fel, vagy ha a háboru előtti címleteket bejelentették lebélyegzés végett. A címleteket a tulajdonosoknak kell beszereznie.

Az effektív lej kivitele nem szabad. Lej csak a vámvezérigazgatóságnak esetéről-esetről szóló engedélye alapján vihető ki. Lejnek és devizának a kivitele a hitelezők kiigénylésére csak a devizahivatal és vámve-

zérigazgatóság különleges engedélye alapján szabad.

Aki ilyen értéket akar kivinni, vagy behozni kérvényt kell intéznie ahhoz a vámhivatalhoz, ahol a határon át akar kelni. A kérvényhez csatolandó három példányban az értékeket felsoroló jegyzék és pedig külön az államjádékot (háboru előtti kölcsönkötvények és hadikölcsönkötvények) részére és megint külön a magyar magánintézetek kiadásai és részvényei részére. A jegyzékek be pontosan be kell venni a kibocsátás fajtát, szeriáját, számát és névértékét, darabszámát és értékét. Magyar magánintézetek emissziói és részvényei ugyanazon jegyzékbe foglalható. Ha a kérvény beadásakor a folyamodónak valamelyes adata hiányzik, kivételesen megengedhető, hogy az adatot a határátlépéskor adja át az illető vámhivatalnál.

A tulajdonjog és az a tény, hogy az értékek magyarországi letétből származnak, az illető intézet igazolványával bizonyítandó, ahol az értékek letétben voltak.

Az államjádékok, hadikölcsönkötvények és magyar magánintézetek záloglevelei nem adandók át a tulajdonosnak, hanem ezeket a vámhatóság beküldi az egyik jegyzék kíséretében ahhoz a pénzügyigazgatósághoz, amelyikhez a tulajdonos lakhelye tartozik, hogy lejegyezzék és nyilvántartsák az adott utasítások szerint. A második jegyzék a vámhivatalnál marad, míg a harmadik példányt a pénzügyminiszteriumba küldi be. A tulajdonos a pénzügyigazgatóság részére átvett értékekről a vámhivataltól vévényt kap.

Bármilyen más érték azonnal átadandó a tulajdonosnak egy jegyzékkel együtt. Egy jegyzék a vámhivatalnál marad, egy pedig beküldendő a vámvezérigazgatósághoz.

Valamennyi letétből származó értékpapír behozatala vagy kivitele teljesen vámmentes.

nek értékesítést és az összes új kibocsátású részvények lejegyzése esetén az intézet részvénytőkéje 10 millió lej, tartalékalapjai pedig a 15 millió lejt, összes saját tőkéje tehát a 25 millió lejt haladná meg. Ugyancsak javasolja az igazgatóság az intézet cégének megváltoztatását. Az intézet ezidő szerint Ditróban, Csikszereében és Kézdivásárhelyen rendelkezik fiókkal.

"A farkasok csodája"

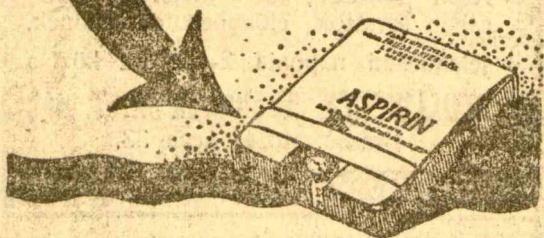
Vasárnaptól—csütörtökig az Apollóban.

Elismert Gyógyszerek

mint "Bayer" Aspirin tablettái

gyakran lesznek hamisítva. Hogy hamisítványoktól megóvjuk, követelje az eredeti "Bayer" csomagolást 6 vagy 20 tablettával (lapos doboz) a fehér - zöld - piros védélyeggel. Minden más tabletták csomagolást utasítson vissza.

Fogad ragyogni fog, mint a napsugár,
Ha FARMODONT fogkrémet használsz Aladár.

HOMOK ÉS DÉLIBÁB

REGÉNY

Írta: BALLA IRMA

28

A turkeveiek rémülten jajveszékeltek, szikozódtak, de ez a szitok akkor vált csendővé, mikor a vonat egy öngyilkos, hosszú futty kíséretében megállt a nyílt pályán. Állni a nyílt pályán és nézni az esőt, nem a legmulatságosabb foglalkozás. Pláne, ha egyik óra a másik után telik el így és a kalauz nem tudja megmondani, hogy miért is vesztelünk tulajdonképpen. A zápor lassan alábbhagyott, de azért nem világosodott ki az ég. — Éjfélre jár — szólalt meg siri hangon a turkevei nő. — Nem megmondtam magának mama, hogy ne induljunk el pénteken, de mama mindig okosabb akar lenni. Már nem lesz szerencsénk. — Sajnos, én is azt gondoltam, elszontyolodva magamról. Végre előtűnt egy kalauz, aki kuperól-kupéra járva figyelmeztette az utasokat, hogy tessék kiszállni, mert a töltést előtötte az ár, a vonat nem mehet tovább. Gyalog kell majd megkerülni az országot. Sötét volt, álmos is voltam, fáztam is, a podgyászom meglehetősen nehéz volt és nem akadt, aki elvállalja. Vasuti emberek világítottak fáklyákkal és mi bukdácsolva, botorkálva a nyomukban, néhol bokáig süppedve a vízbe a töltés mentén, hosszú menetben. Csodálatos, milyen csendesek ilyen baleset alkalmával az utasok. Csak a turkevei türelmetlenkedett és emlegette a művelt nyugatot, a melyről úgy látszik, hallott már harangozni valahol. Engem, minék tagadjam, erősen kerülgetett a sirás és kíváncsi voltam, hogy bár sohase ültem volna vonatra. Ugy éreztem, mint aki az alvilágba indul egyenesen a fáklyák piros világánál. Csak legutóbb Tamásy tudná, gondoltam magamban. Valahogy megnyugtató volt, ha tudhattam volna vele keserves sorsomat és az aggodalmában megpihenhettem volna egy kicsit. Már körülbelül egy félórát gyalogoltunk. — Ugy éreztem, hogy ott kell hagynom az uton a podgyászomat, mikor szekerek és kocsik kezdtek föltűnedezni az uton. Hála Istennek, gondoltam, biztosan küldtek értem kocsit. Valószínűleg tudják már a balesetünket. Volt ott minden rendű és rangú négykerekű alkalmatosság, melyeket szempillantás alatt megrohantak az utasok, de egyik se engem várt. Rossz omen, gondoltam.

— Nincsen Szundayéktól kocsit? — kiáltottam bele a sötétbe, de senki sem felelt.

Nem volt mit habozni. Az utolsó kocsit áll már csak. Macskaügyességgel felkapaszkodtam a podgyászomra, a mikor egy durva lökés csaknem kilökött a kocsiból. A turkevei Elekra tolt a föl az anyját, aztán szélesen maga is elhelyezkedett, nem törődve vele, hogy én ég és föld között lebegek, minthogy csak két személyre való hely volt az ülésen. Tiltakozásomra rikácsoló hangon a szemrehányások özönét zúdította rám, hogy nem, vagyok tekintettel a beteg anyjára. Sacro-egoizmusában talán úgy képzelte a jó lélek, hogy én ott maradjak egyedül az országuton. Azzal megindult a fogat nagy zökkenővel. Én, mint Mohamed koporsója, ég és föld között lebegve, Elekra a kocsist káromolva. Szerencsére hajnalodott. Az ég egészen kitisztult és az ut csodaszép panorámákként mentén kanyargott Lujzafüred felé. Apró lengyel zsidó fiúk bámszékodtak ránk és mi bevonultunk az ódon kapuk sikátorán keresztül... És óh ifjuság! Valahogy müris elfelejtettem az éjszakai ut kellemetlenségeit. Öreg fák bolyongattak és a fenyőszegte ösvényeken édes karácsonyi illat csapott felém. Bekanyarodtunk az Öreghegy-uccába. Néztam a házsámokat. Öreghegy-ucca 27. Egy tagbaszakadt pohos épület, egy kicsit himlőhelyes, de elég tekintélyes külsejű. Viselte a homlokán. A ház előtt padka. Egy kis lenhaju tót lány jött szembe az uccán.

— Te kislány, — kiáltottam le a kocsiról — ez a Szunday-ház?

— Uhüm, — vigyorgott rám barátságosan, — az az ottand...

— Alljon meg egy kicsit — szólaltam oda a kocsisnak a megkönnyebbülés sóhajával, miközben kibúgottam a vitéldíjat. Gögösen odaköszöntem utitársaimnak, a kik ezt még gögösebben nem viszonozták, bár az öregasszony mintha motyogott volna valamit, miközben elnyelte őket a sikátor a fürdő felé vezető uton, mert Lujzafüred-fürdő Lujzafüred ódon városának a kertje csupán...

(Folyt. köv.)

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája.

A MAI PENZPIAC

Szombat, június 6.

A világpiacon feltűnő jelenség a francia frank leromlása. Oly alacsony színvonalat ért el, ahol már nagyon régen nem állott. A magyar korona meghaladta az osztrák korona nivóját. A belföldi piacon a vonalavár miatt Brassó megint izoláltan dolgozott. Így természetes, hogy az üzletkötések száma minimális. Délben egy svájci frank 11.40 lej, egy angol font 10.38, egy dollár 212 és fél, egy francia frank 10.25, egy olasz lira 15.00, egy cseh korona 6.34, egy shilling 30.05 egy lejért 334 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárattól való eltérések). Nyitás: száz német már 122.90, egy dollár 5.16, egy angol font 15.08 és fél († egy fél), száz francia frank 11.30 (— 85), száz olasz lira 20.40 (— 16 és fél), száz cseh korona 15.30, száz dinár 8.60 († 2 és fél), száz leva 3.72 és fél, száz lej 2.45, tízezer magyar korona 0.7275 († 25), tízezer osztrák korona 0.7270.

(—) Budapesti értéktőzsde. A pénteki napon tartott árfolyamokon mérsékelt forgalom. Zárati árfolyamok ezresekben: Magyar hitel 349, Osztrák hitel 128, Salgó 105, Rima 105, Délivasut 39, Államvasut 372, Bó 183, Atlantika 8, Ganz Danubius 1900, Köszén 2970, Papiripar 28, Nasici 1615, Szlania 50, Földhitelbank 160, Viktória malom 108, Keresk. hitelbank 15, Pesti magy. ker. 105, Beocsini 950, Urikányi 925, Lipták 23, Schlick 31, Brassói 345, Zabolai 18, Baróti 105, Viktória butor 1, Ofa 480, Malomsoky 105, Pesti Hazai 2095, Fegyver 560.

(—) A Gyulafehérvári Takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy folyó hó 10-ára rendkívüli közgyűlést hív egybe. Ezen a közgyűlésen indítványozni fogja az intézet alapitójának 75.000 drb. 100 lej névértékű új részvény kibocsátása által 10.000.000 leire leendő felemelését. Az új részvények kibocsátásának idejével a kormányhatósági engedély elnyerése után az igazgatóság nyerne a közgyűlés által felhatalmazást. Értésülésünk szerint az új részvények 250 lejes árfolyamon nyer-

Masamódok és hölgyek figyelmébe.

Tulhalmozott raktár miatt, mélyen le-
szállított árak mellett árusítom a
legújabb modelleket.

Szalmakalapok már
175 lejtől kaphatók

K. Szabó Rózsika

Brassó, Kapu-ucca 40.

Alakítások 48 óra alatt!

„CONCORDIA” bányánk részére keresünk
tökéletesen kiképzett

g é p é s z i.

Ezen állásra, elsőrendű vállalatoknál és vil-
lanyosműveknek több évi gyakorlatiattal bíró,
elsőrendű férfiak, fizetési igényeik megjelölésével,
írásbelileg folyamodhatnak alulírott céghez.

Czell Frigyes és fia Czell Károly csoport, Brassóban.

Vendéglősök, öltömekek fürdő és más he-
lyeken, akik olyan intelligens
fizetési erőre reflektálnak, aki képes az üzemenk
nagy hasznát behozni, irjanak „Nagy hasznát be-
hozók” jellegű, Rudolf Mossehoz Oradea-Mare.

Parkettfényezés

SAS
védjeggyel

tartós viaszfényt kölcsönöz!

FIAT

automobilok.
TURIN
legkedveltebb
márka: **501.**

Képviselői:

Schiel Testvérek R. T.
Brassó.

2132

OXIGÉN

bármilyen mennyiségben közvetlen gyári
árban kapható.

ELFOGADUNK

palackokat előnyös árban töltésre,
továbbá oxigén-heggesztéshez és
vágáshoz való készülék
is beszerezhető az

Első Brassói Oxigén Gyárban
Derestyei-ut 2. szám. Telefon 222.
Városi raktár: Leonida auto garagé.

2146

Meghívó.

A Gyulafehérvári Takarékpénztár,
mint rt. alba-juliai bejegyzett cég, 1925. június
hó 16-án, d. u. 4 órakor tartja saját helyiségében
rendkívüli közgyűlést,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság javaslata az alapsza-
bályok 1. §-ának módosítása tárgyában.
2. Az igazgatóság javaslata a társaság
részvényitőkéjének 75.000 drb., egyenként 100
Lei névértékű új részvény kibocsátása által
10 millió Leire való felemelése és ezzel kap-
csolatosan az alapszabályok 7. §. és az erre
vonatkozó §-ok módosítása tárgyában.

Alba-Julia, 1925. június 2-án.

9570

Az igazgatóság.

No. 77. O. T. 1925.

Hirdetmény.

Folyó évi július hó 3-án, délelőtt 10 óra-
kor a városi erdőhivatal irodájában (Ötvös-ucca
5. I.) a Tömös völgyéből körülbelül 8000 tö-
mörköbméter fenyőfa tövön való eladására egy
nyilvános, zárt ajánlatokkal egybekötött árverés
fog tartatni.

Bélyegzett, lezárt és lepecsételt ajánlatok
az árverés megkezdése előtt 1925. július 3-ig
a nevezett hivatalnál benyújtandók és az áraján-
lat egy köbméterként teendő.

Az ajánlatok benyújtásakor egy 200.000
leies biztosíték is leteendő vagy készpénzben,
vagy értékpapírokban.

A részletes feltételek a hivatalos órák
(d. e. 8—12) a fennnevezett irodánál betekint-
hetők.

Brassó, 1925. évi június 2-án.

9567

A városi erdőhivatal.

Június 15-ére

kerestetik megbízható

éjjeli őr.

Azon pályázók, kik a motorok kezelé-
sében jártasok, előnyben részesülnek.

Jelentkezni naponta 2—3 óra közt a
STOLLWERCK Testvérek R. T.-nál,

Brassó, Közép-ucca 33.

„Căciulata” gyógyviz

felülmúlhatatlan hatású vese-, máj-, hólyag-
bántalmaknál és köszvénynél.

Kapható minden gyógyszerárban és drogue-
riában. — Díjtalan prospektust küld a fürdő-
kezelőség: Căciulata—Călimănești (Vâlcea).
Képviselő: G. G. Bloos, Nagyszeben—Sibiu.

1031

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lel. - Vastagabb betűvel 6 lel. - Állást keres-
nek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizo-
nyosunknál is feladhat minden helyiségben, aki posz-
szon továbbítja azokat kiadónkhoz. — Csak
válaszbélyeggel felszerelt kérdé-
zősködésekre válaszolunk.

Mérlegképes köny-
velő, disponens, perfekt
magyar-német, állást vál-
toztatna. Ajánlatok „Dis-
ponens” jellegűre a kiadóba
kéretnek. 9547

Tranwály elágazásnál,
Vasut-ucca fronton az
ujjonnan épített ház mel-
lett levő telkemet 10 évi
lakbér leszámítás mellett
megállapodás szerint föl-
építés végett kiadnám.
Cim 9540 szám alatt a
kiadóban.

Mészárszélen pénz-
tárnoknő azonnali belé-
pésre kerestetik. Sebes-
tyén Vilmos. Kut-u. 23.
sz. 9539

Intelligens urindó csi-
nos, világos **butorozott**
szobát keres állandóra.
Cim 9535 szám alatt a
kiadóban.

Ócskarezet napi árban
vásárol „Runomi” fém-
arugyár, Braşov, Vasut-
ucca 37—39. 9499

**Butorozott szobát ke-
res** július elsejére **gyer-
mektelek házaspár.** —
Leveleket „Állandó” jel-
legűre a kiadóba. 9525

Kitűnő állapotban levő
5 személyes **luxus autó**
85.000 leiert eladó. Cim
9476 sz. alatt a kiadóban.

Egy jókarban levő ke-
veset használt csukott
üzleti **kocsi** olcsó áron
eladó. Hosszu-ucca 170.
9557

Zongorák, pianinók
olcsón eladók. Dr. Han-
kóné, Kolostor-ucca 28.
9558

Eladó ház belváros kö-
zében 200.000 leiert. —
Bolonya, Kaionakórház-
tér 32. 9539

Eladó egy nagy Pathe
gramafon 87 drb. lemez-
zel. Cim 9561. sz. alatt
a kiadóban.

Eladó új 4 drb. befele
nyíló ablak, 2 drb. két
szárnyú és 1 drb. két
szárnyú dupla ajtó. Cim
9562. szám alatt a kiadó-
hivatalban.

Uraim! Ki volna ha-
landó fess, barna
anyagilag támogatni
vatszalon megnyitását
Iparendélléi rendellé-
zem. „Creare 30” jellegű
a Bucureşti főposztára.

Nyugdíjas, ki a tü-
dő és fűrészarú raktári ke-
lést érti, megfelelő állás-
keres. Cim 9563. sz. al-
att a kiadóban.

Cipőfelsőrész kész-
téshez ajánlkozik be-
kölés és ragasztás
gyakorlotti 1 üz 6 n
Megkereséseket kérő
regén, Abafajai-u. 48.

Házvezetőnek aján-
kozik magányos ur
középkorú urindó, jól
és vidékre is meg.
Kracsányi Ilona, Tur-
Severin. Bulv. Carol

3000 folyóméter és
keskenyvágyú sín
9 drb. billenő-vagon
farönkök szállítására,
mm, nyomtávval el-
Societatea „Săcele”
sős-Temes, „Timişul
sus.”

Megbízható ház-
tónó kerestetik vid-
urházhhoz. Cim 9554.
alatt a kiadóban.

Moderna arc és
ápolás. Ondolálás, ma-
küre. Fejmosás. Min-
féle hajmunka, hajfé-
hajszókites, új mód-
szerint, Elsőrangú új-
kel. Kérem győződjen
mielelőbb a pontos, sz-
szerű kiszolgálásról.
Ideal-Salon, a ma-
színházzal szemben.

Szabad kézből el-
ház és nagy keret Co-
alja A) Nr. 9. Közeli
feltételek megtudhat-
Dr. Victor Zishe
védi irodájában, Fel-
ucca 58.

Varrógépek eladás-
felvétetnek kereskedő
ügyesebb iparosok. Be-
ne et Comp. Brassó,
hénpiac 7.

Szeszgyári kukorica moslél

60 ökör számára, istállólóval
3 hónapra kiadó.

KUPFERSTICH szeszgyár, Sft. Gheorghe
(Sepsiszentgyörgy)

Illyés Károly
BRASSÓ, Kapu-ucca 45.

Csermely Gyula

minden eddigi munkáját felülmúlja
legújabb hatalmas regénye:

Ami két Miatyánk között van

A magyarság történelmi diadalát mindazokban, akik ma-
gyar kultúrán, magyar szón, nőtök lel, bármilyen talhoz
vallásfelekezethez tartozzanak is — ezt tárja elénk
Csermely a magyar zsidóságot illetően, ebben a nagy-
szerű regényében, amelybe — egyébként — rengeteg
melegséget visz egy nagy, mindent magába olvasztó
szerelem keresztlé.
Ára 150.— lej.

Kapható minden könyvesboltban és a
Brassói Lapok bizománysainál.